

**JÄRVA MAAKOND
ROOSNA-ALLIKU VALD**

**ROOSNA-ALLIKU VALLA
ÜLDPLANEERING
AASTANI 2018**

Tellija: Roosna-Alliku Vallavalitsus

Koostaja: Aarens Projekt OÜ

**Paide, Roosna-Alliku
2008**

Roosna-Alliku valla üldplaneering

Sisukord

Sissejuhatus	4
Olulisemad andmed valla kohta	5
Visioon 2020	6
Valla arengu lähteülesanded	7
Valla arengu suundumused	8
Roosna-Alliku piirkond	9
Viisu piirkond	10
Maakasutus ja funktsionaalne tsoneerimine	11
Olulisemad muudatused maakasutuses	11
Maa- ja veealade kasutamise põhimõtted	12
Maa-alade reserveerimine	12
Maakasutuse määramine	12
Elamumaad	13
Tootmis- ja ärimaad	15
Üldkasutatava hoone maa	16
Mäetööstusmaa	16
Maatulundusmaa (põld ja mets)	18
Valitsuse, ametiasutuste- ja sotsiaalmaa	19
Puhke- ja virgestusmaa ning haljasala ja parkmetsa maa	19
Kaitsehaljastuse maa	20
Supelranna maa	20
Transpordimaa	21
Planeeringukohustusega alad ja juhud	24
Roosna-Alliku alevik	25
Viisu küla	28
Väärtuslikud maastikud	30
Loodus- ja muinsuskaitse	32
Looduskaitseobjektid Roosna-Alliku vallas	34
Muinsuskaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitsereežiim	34
Rand ja kallasrajad	35
Roheline võrgustik	35
Infrastruktuur	38
Vesi ja kanalisatsioon	38
Elekter	38
Side	39
Sademevesi	39
Maaparandussüsteemid	40
Tuleohutusnõuded	40
Keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemused ja nendega arvestamine	43
Kasutatud kirjandus ja andmeallikad	45
Lisa 1. Üldplaneeringu rakenduskava: ruumilise arengu ülesanded ja tegevused	48
Lisa 2. Üldplaneeringu koostamise protsessi kirjeldus	50
Lisa 3. Üldised soovituselised ruumilise arengu planeerimiseks ja üldplaneeringu koostamiseks (Michael Kamenik, arhitekt, Nohow OÜ)	52
Lisa 4. Roosna-Alliku vallas asuvate muinsuskaitse all olevate kinnismälestiste nimekiri	54
Lisa 5. Roosna-Alliku vallas asuvate kohalike teede nimekiri	58
Lisa 6. Roosna-Alliku vallas asuvad maavarade ressursid	61
Lisa 7. Roosna-Alliku vallas asuvad pärandkultuuri objektid (asukohad vaata www.maaamet.ee ja piirangute kaart)	64
Lisa 8 Põhja Regionaalse Maanteeameti kiri nr 7-4/90249	67

Roosna-Alliku valla üldplaneering

Eessõna

Roosna-Alliku valla esimese üldplaneeringu koostamine on kestnud 2004. aasta novembrist ning see valmis Roosna-Alliku Vallavalitsuse ja Aarens Projekt OÜ vahelise koostööna.

Mõneti on pikk koostamisprotsess olnud kasulik, sest aja jooksul on maa kasutamise vajadused selginenud, neile on olnud aega mõelda ja pühendada. Oma vajadusi ning mõtteid on saanud üldplaneeringuga siduda paljud maaomanikud, ettevõtjad ja vallakodanikud, rääkimata vallaametnikest. Näiteks, kahe viimase aasta vältel on saanud Roosna-Alliku tehisjärve äärse maa-ala loomine puhke- ja virgestusalaks reaalse kavandi. Lahtiseletatult on üldplaneering valla ruumilise arengu kavandamine, mille käigus lepitakse kokku üldistes ruumilise arengu põhimõtetes - kuhu tulevad elamualad, kuhu tööstusalad, missugused maa-alad jäävad põlluharimise ja metsamajandamise tarbeks ning missugused avalikule sektorile. Samuti erinevate teede asukohad jms. Üldplaneering määrab üldised maakasutus- ja ehitustingimused Roosna-Alliku vallas ning on aluseks detailplaneeringute koostamisele. Üldplaneeringuga määratakse tulevased hoonestamiseks sobivad maa-alad, maakasutuse sihtotstarbed ning sellest tulenevad piirangud, nagu kruntide suurused või hoonete üldarhitektuursed nõuded. Samuti loob valla üldplaneering valmisoleku investeeringuteks ja tagab arenguprotsesside järjepideva jätkumise.

Käesolev planeeringulahendus on esitatud kaartidel, seletuskirjas.

Soovin, et üldplaneeringus seatud eesmärgid loovad juba täna, kui ka pikemas perspektiivis valla territooriumil elamiseks, ettevõtluseks ja loometööks igati mõnusa ning turvalise keskkonna.

Peeter Saldre

Vallavanem

Roosna-Alliku valla üldplaneering

Sissejuhatus

Dokumendi „Roosna-Alliku valla üldplaneering aastani 2018“ peamine ülesanne on määratleda valla ruumilised arengusuunad, võttes aluseks olemasolevate ja perspektiivsete ressursside parima kasutusviisi. Valla huvi on luua läbi mõtestatud ruumiplaneerimise võimalused valla arenguks, et kindlustada elanikele elu- ja töökohad, teenindus, hea elukeskkond ning ettevõtjatele võimalikult hea ettevõtluskeskkond.

Üldplaneeringuga planeeritakse valla ruumiline ja maakasutuslik areng „üldisel tasemel“ - käesoleva üldplaneeringu tulemusel ei toimu kohest maaüksuste sihtotstarbe muutmist, vaid maa-alad reserveeritakse mingiks kindlaks otstarbeks. Praegust maa-alade sihtotstarvet ja funktsiooni ei muudeta koheselt, maaomanik saab maa-ala praegusel sihtotstarbel ja funktsioonil kasutada seni, kuni ta seda soovib. Kui maad soovib kasutada planeeringus reserveeritud funktsioonil peale maaomaniku keegi teine, siis tuleb tal maa praeguselt maaomanikult ära osta. Reaalne arendus- ja ehitustegevus toimub vallas läbi detailplaneeringute või sihtotstarbe muudatuse maakatastris. Arendustegevus peab arvestama üldplaneeringuga kehtestatud arengusuundade ja tingimustega.

Antud üldplaneering lähtub mitmetest valla, Süda-Järvamaa ning Järvamaa arengudokumentidest (arengukavad, strateegiad, planeeringud). Neist olulisimad on:

- Roosna-Alliku valla arengukava aastateks 2003-2006 (2003).
- Roosna-Alliku valla arengukava aastateks 2007-2011 (2006).
- Süda-Järvamaa (Imavere, Kareda, Koigi, Paide, Roosna-Alliku ja Väätsa valla ning Paide linna) ruumilise arengu strateegia aastani 2015 (2006).

Olulisemad andmed valla kohta

- **Asukoht:** Kesk-Eesti, Järvamaa, Südamaa (Süda-Järvamaa) koostööpiirkond.
- **Pindala:** 132,11 km² (5,4% Järvamaa (2 459,6 km²) pindalast).
- **Elanike arv** (01.10.2008): 1268. Valla rahvastik moodustab 3,4% Järvamaa (36 208 el.) ja 0,09% Eesti (1 340 935 el.) rahvastikust.
- **Halduskeskus** asub Roosna-Alliku alevikus.

•

- **Asustustihedus** (01.01.2008, elanikku/km²)

Roosna-Alliku vald	9,6
Eesti	31,0
Järvamaa	14,5
Eesti vallad	10,5
Järvamaa vallad	8,5

Naaberomavalitsused

Järvamaal:

- Paide vald (300,4 km², 1801 el.)
- Albu vald (257,2 km², 1405 el.)
- Järva-Jaani vald (126,8 km², 1778 el.)
- Kareda vald (91,6 km², 812 el.)

Olulisemad liiklussuunad:

- Valda läbib Pärnu-Rakvere maantee
- Lähedal asub Tallinn-Tartu-Luhamaa maantee

Visioon 2020

Haridus, kultuur, turism, sport, noorsootöö.

- Roosna-Alliku haridussüsteem annab konkurentsivõimelise hariduse edasisteks õpinguteks.
- Renoveeritud Roosna-Alliku mõisapargist on saanud valla elanike spordi- ja puhkekoht.
- Kultuuritegevus põhineb vallas suures osas seltsitegevusel.
- Elanikel on mitmekülgsed võimalused kultuuri- ja huvitegevuseks.
- Roosna-Alliku on vald, kus turistil on ilusat vaadata ja hiljem mäletada.
- Sport on populaarne vaba aja veetmise võimalus ning selleks on olemas väga head tingimused.
- Noortel on piisavalt võimalusi vaba aja sisustamiseks.
- Noored on aktiivsed ja teotahtelised.
- Kuritegevuse ennetustöö toimub läbi noorsootöö projektide.

Tehnilised elamumajandus, infrastruktuurid, infotehnoloogia.

- Kõikidel korrusmajadel on omanikud.
- Korrusmajad on remonditud.
- Tühjad korterid on asustatud.
- Vallas on kaasajale vastav tehniline infrastruktuur.
- Suuremad külateed on muudetud tolmuwabaks ja hästi läbitavaks.
- Aleviku tänavad on remonditud ja valgustatud.

Sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja turvalisus

- Järjepideva töö tulemusena on valla elanike toimetulekuoskus kõrge, sotsiaalala töötajad jõuavad füüsilise kui ka hingelise abi vajajateni.
- Rahulolu pakkuv elukeskkond ja kvaliteetne arstiabi.
- Turvaline vald hästitoimiva korrakaitsesüsteemiga.
- Vallas toimib kvaliteetse hooldusteenuse osutamine.

Keskkond

- Vald on heakorrastatud inimsõbralik väikevald.
- Vallaelanikel on kõrge keskkonnateadlikkus.
- Igal kevadel toimuvad heakorratalgud.
- Vallaelanikud elavad loodussäästlikult.

Ettevõtlus

- Välismaa investorid investeerivad Roosna-Alliku valda.
- Roosna-Alliku vald on ettevõtlust soosiv, paindliku ja toimetuleva tööjõuga elukestvalt õppiv vald.

Koostöö

- Roosna-Alliku vallal toimivad aktiivsed partnerlussuhted avalike- ja eraõiguslike institutsioonidega.
- Roosna-Alliku vallal toimivad rahvusvahelised välissuhted.

Valla arengu lähteülesanded

- Elanike arvu vähenemise peatamine.
- Ettevõtluse arendamine, era- ning mittetulundussektori tugevdamine.
- Infrastruktuuri parandamine ja arendamine.
- Valla maine tõstmine ja haldussuutlikkuse kasv.
- Sotsiaalse kaasatuse suurendamine.
- Sotsiaalse turvalisuse tõstmine.

Valla arengu suundumused

Roosna-Alliku valla üldplaneeringu koostamise käigus on püütud leida siinsetele maa-aladele otstarbekaimad kasutusviisid. Üldplaneeringuga ei muudeta oluliselt väljakujunenud ajaloolist asustumustrit hajaasustuses, v.a mõnede uute elamu- ja tootmismaade määratlemine.

Foto 1. Kaaruka külakeskus.

Üldised Roosna-Alliku valda puudutavad ruumilise arengu suundumused ja põhimõtted on toodud dokumendis „Süda-Järvamaa (Imavere, Kareda, Koigi, Paide, Roosna-Alliku ja Väätsa valla ning Paide linna) ruumilise arengu strateegia aastani 2015“ peatükis 7. Arengu- ja planeerimispõhimõtted. Neid käsitlevad ka käesoleva dokumendi erinevad peatükid ja lisad.

Roosna-Alliku piirkond

Asukoht

Piirkonda kuuluvad Roosna-Alliku alevik ning Allikjärve, Esna, Kaaruka, Kihme, Kodasema, Oeti, Tännapere ja Valasti külad. Antud asulad asuvad valla põhjaosas. Piirkond asub logistiliselt üsna heas kohas, Pärnu – Rakvere maanteed lähistel. Nimetatud maantee ühendab Eesti edelaosa kirdeosaga. Suur osa elanikest paikneb nimetatud maanteedest siiski mõned kilomeetrid eemal. Piirkonnas asuvad suhteliselt ulatuslikud põllualad (s.h. väärtuslikud põllumaad).

Foto 2. Tööstusala Roosna-Allikul.

Tõmbekeskus, teenused, ettevõtlus

Piirkonna peamine tõmbekeskus on Roosna-Alliku alevik (asub 21 km kaugusel Paidest). Siin asuvad erinevad avalikud ja erateenused. Roosna-Alliku vallas on tööstuse arendamiseks suurimad arengueeldused Roosna-Alliku alevikus. Perspektiivsed suunad on jätkuvalt autoremont, põllumajandus, aga ka turism. Roosna-Allikule on reserveeritud perspektiivsed elamu-, äri- ja tootmismaad. Turism põhineb praegu suurel määral Roosna-Alliku mõisal, ettevõtlusharuna see piirkonnas veel praktiliselt ei toimi. Lisaks Roosna-Alliku mõisale annab turismiga siduda Pärnu jõe alguse allikate ala ning teisi loodus- ja kultuuriressursse.

Viisu piirkond

Asukoht

Viisu piirkond asub Roosna-Alliku valla lõunaosas. Piirkonda kuuluvad Kirissaare, Koordi, Vedruka, Viisu küla. Inimasustus paikneb peamiselt Pärnu - Rakvere maanteest idapool. Nendel aladel asuvad ka põllumaad (s.h. väärtuslikud põllumaad), millest suurem osa on sihtotstarbelises kasutuses.

Tõmbekeskus, teenused, ettevõtlus

Piirkonna peamine tõmbekeskus on Viisu (asub Paidest ca 10 km kaugusel). Siin asuvad mõned avalikud ja erateenused. Elanikud tarbivad teisi teenuseid peamiselt Paides ja Roosna-Allikul.

Foto 3. Elamu- ja teenindushooned Viisu külas.

Piirkonnas on perspektiivi eeskätt põllumajandusel, Viisus ka teataval määral tootmise arendamisel. Viisu on planeeritud uusi elamumaid, elamuala arengu eelduseks on suurel määral Viisu küla elukeskkonna parandamine.

Maakasutus ja funktsionaalne tsoneerimine

Olulisemad muudatused maakasutuses

Roosna-Alliku vallas on valdav hajaasustus. Kohalikku maakasutust iseloomustavad traditsioonilise asustumustri kõrval nõukogudeaegsete ühismajandite keskused, mis on taas-iseseisvas Eestis saanud uue struktuuri ja toimimise põhimõtted.

Elamuehituse otstarbel maade reserveerimisel on arvestatud piirkonnas väljakujunenud asustusstruktuuri, samuti eraisikute suurenenud huvi konkreetsete piirkondade vastu. Arvestatud on ka olemasolevate elamupiirkondadega, töökohtade ja teenindusasutuste paiknemisega ning võimalike arengutega tulevikus.

Teedevõrgu areng toob samuti kaasa muutusi maakasutuses (eeskätt uute kergliiklusteede osas). Selle peamine eesmärk on liiklusohutuse ja liikumisvõimaluste parandamine.

Külaliikumise aktiveerumisega seoses on suurematesse küladesse ettenähtud külaplatsid ja seltsimajade maa-alad.

Maa- ja veealade kasutamise põhimõtted

Käesolevas peatükis määratakse Roosna-Alliku valla perspektiivne maakasutus planeeringu- perioodiks. Maakasutuse määramine tähendab seda, milliseks saab tulevikus antud maatükki kasutamiststarvet muuta. Hetkel kehtivat maakasutust saab ka edaspidi samal otstarbel kasutada. Olemasoleva maakasutuse muutmise soov peab tulema maaomaniku poolt.

Maa-alade reserveerimine

Maa reserveerimise all mõistetakse seda, et planeeringuga on maa-ala reserveeritud muuks maakasutamise eesmärgiks, kui seda võib olla praegune maakasutamise sihtotstarve. See aga ei tähenda selle maa-ala terviklikku ega automaatset teise eesmärgiga kasutuselevõttu, vaid et antud ala oleks võimalik tulevikus, sellekohase vajaduse ja soovi tekkimisel, reserveeritud otstarbel kasutada (planeeringu järgimine on kohustuslik arendustegevuse korral, näiteks maade reserveerimine elamualaks või mõnel teisel eesmärgil). Mingiks otstarbeks reserveeritud alal saab maaomanik maad edasi kasutada selle praegusel sihtotstarbel seni, kuni ta seda soovib. Planeeringus reserveeritud uue maakasutuse sihtotstarbe kasutusele võtmiseks tuleb maaomanikul koostada detailplaneering või muuta sihtotsarve muul seaduses ettenähtud võimalusel. Kuna antud planeering on koostatud omandist sõltumatult, siis tuleb edasine arendustegevus omanikuga kooskõlastada.

Maakasutuse määramine

Põhisihtotstarve all mõistetakse ala põhimõttelist kasutusviisi, st kogu tegevus sellel alal on allutatud põhisihtotstarbest tulenevale eesmärgile. Nt. elamuala tähendab sellist ala, mille peamiseks maakasutuse viisiks on elamumaa ja sellega seonduvad kõrvalkasutusviisid nagu äri, liiklus, haljastus jne. Tootmisalal on peamiseks maakasutusviisiks tootmismaa ja sellega seonduvad kõrvalkasutusviisid nagu äri, transport jne. Põhisihtotstarve hõlmab ka olemasolevat maakasutust, seega tagab järjepidevuse.

Elamumaad

Lähtudes Süda-Järvamaa ruumilise arengu strateegiast on elamumaade reserveerimisel arvestatud järgmiste põhimõtetega:

- ✓ Elamuehituse otstarbel maade reserveerimisel on arvestatud piirkonnas väljakujunenud asustusstruktuuri, samuti eraisikute suurenenud huvi konkreetsete piirkondade vastu. Arvestatud on ka olemasolevate elamupiirkondadega, töökohtade ja teenindusasutuste paiknemisega ning võimalike arengutega tulevikus.
- ✓ Süda-Järvamaa valdade üldplaneeringutega säilivad olemasolevad elumumaad. Vaid mõningad amortiseerunud korruselamud, mida ei ole võimalik enam taastada või mille taastamine läheks uue elamu rajamisest kulukamaks tuleks perspektiivis piirkonna välisilme parandamiseks lammutada.
- ✓ Uute elamute kavandamisel tuleb ette näha võimalus nende varustamiseks vee- ja kanalisatsioonivõrgu ning ühendusteedega. Arvestada tuleb ka ühistranspordi kättesaadavust ja arengut. Samuti määratleda, kas elamu liitub kaugküttepiirkonnaga või mitte.

Foto 4. Korruselamu Roosna-Allikul.

Kõik olemasolevad elamumaad säilitatakse. Perspektiivsed elamumaad on planeeritud järgmistesse piirkondadesse:

- ✓ Roosna-Alliku alevik
- ✓ Viisu küla
- ✓ Vanadele taluasemetele üle valla (vt maakasutuskaart)

Tingimused detailplaneeringute koostamiseks

- ✓ Elamumaal on lubatud kõrvalfunktsioon hoone põrandapinnast kuni 40%. Kõrvalfunktsioonina on soovituslik kas ärimaa või sotsiaalmaa - tingimusel, kui see ei too kaasa liigset müra, lõhna, tolmu, vibratsiooni, samuti ei tohi autoliiklus oluliselt suurenda kõrvalfunktsiooni tulemusena ning parkimine lahendada omal krundil.
- ✓ Hoonete projekteerimisel ja ehitamisel peaks eelistama naturaalseid materjale (puit, kivi, betoon, metall, katusekivi, valtsplekk katus).
- ✓ Elamute projekteerimisel on soovitatav ühes piirkonnas või elamukvartalis kasutada piiratud arvu katusekaldeid (näiteks korraga 45°, 30° ja 0°). Vältida tuleks kõrvuti rajatavate majade puhul väga väikese katusekalde erinevusi (näiteks 45° ja 50° või 20° ja 25° või veelgi väiksemad vahed), sest see jätab läbimõttlemata ja korrapäratu üldilme.
- ✓ Maakasutuse sihtotstarve on väikeelamumaa (EE).
- ✓ Perspektiivsete väikeelamute krundi minimaalne soovituslik suurus planeeringukohustusega alal on 1500 m² ning väljaspool planeeringukohustusega alal soovituslikult minimaalselt 3000 m² ja täisehituse protsent maksimaalselt 30.
- ✓ Väikeelamu korruselisus 1-2.
- ✓ Parkimisvajadus lahendada krundil.
- ✓ Käesoleva planeeringuga ei nähta ette uusi korruselamumaid.

Munitsipaalomandisse taotletakse järgmised elamumaad:

- Viisu külas planeeringukohustusega alal omanikuta perspektiivsed elamumaad, et soodustada noorte perede elama asumist valda;
- Hajaasustuses taotletakse elamumaad peremehetuks jäänud elamute või elamukohtade juurde.

Tootmis- ja ärimaad

Tootmismaad on tootva ja ümbertöötleva tootmisega seotud hoonete, neid ümbritsevate abihoonete ja rajatiste maad ning ladude maad. Tootmismaade puhul eristatakse olulist mõju omavaid tootmismaid – sellise tootmisega kaasnev mõju ulatub kaugemale krundi piiridest. Tootmise ja äri funktsioonid on tänapäeval sageli omavahel seotud. Seetõttu reserveeritakse Süda-Järvamaa üldplaneeringutes suur osa tootmis- ja ärimaid segafunktsiooniga, mis tagab ettevõtluse arenguks ka suuremad valikuvõimalused.

Lähtudes Süda-Järvamaa ruumilise arengu strateegiast on tootmis- ja ärimaade reserveerimisel arvestatud järgmiste põhimõtetega:

- ✓ Tootmis- ja ärimaid on tarvis reserveerida töökohtade mitmekesisuse suurendamiseks ning teenuste pakkumiseks.
- ✓ Olulist mõju omavad tootmismaad tuleb planeerida otsestest elamu- ja puhkealadest eemale või eraldada need roheline vööndiga (kõrghaljastusega).
- ✓ Teeninduse planeerimisel tuleb arvestada elanikele ja/või läbisõitjatele ja turistidele võimalikult head kättesaadavust nii maanteed kui kergliiklusteede kaudu.
- ✓ Roosna-Alliku valla üldplaneeringuga säilivad olemasolevad tootmis- ja ärimaad.

Perspektiivsed tootmis- ja ärimaad on planeeritud järgmistesse piirkondadesse:

- ✓ Roosna-Alliku alevik
- ✓ Viisu küla

Tingimused detailplaneeringute koostamiseks

- ✓ Maakasutuse sihtotstarve on tootmishoonete maa (T) ja kõrvalfunktsioonina ärimaa (Ä), täpne funktsioon täpsustada detailplaneeringuga.
- ✓ Tootmisettevõtetele arvestada sanitaarkaitsetsoon selliselt, et see jääks krundisiseseks ning selle laiust arvestada alates ehitusjoonest.
- ✓ Tootmisettevõtte planeerimisel arvestada Pandivere veekaitsealaga.
- ✓ Tootmisettevõtte territooriumist 20-30% haljastada. Haljastusest 60% arvestada kõrghaljastusena.
- ✓ Detailplaneeringu raames tuleb koostada keskkonnamõjude hindamine, kui planeeritav tegevus seda nõuab.
- ✓ Elamumaade ja tootmismaade vahele planeerida kaitsehaljastus.

Üldkasutatava hoone maa

Üldkasutatava hoone maa on uute ja juba varem määratud vallas asuvatele sotsiaal-, kultuuri- ja haridusobjektidele.

Planeeringuga on täpsustatud järgmiste objektide maakasutus, mida taotletakse valla munitsipaalomandisse:

- Valasti külaseltsi maja;
- Vedruka külaseltsi maja.

Roosna-Alliku alevik,

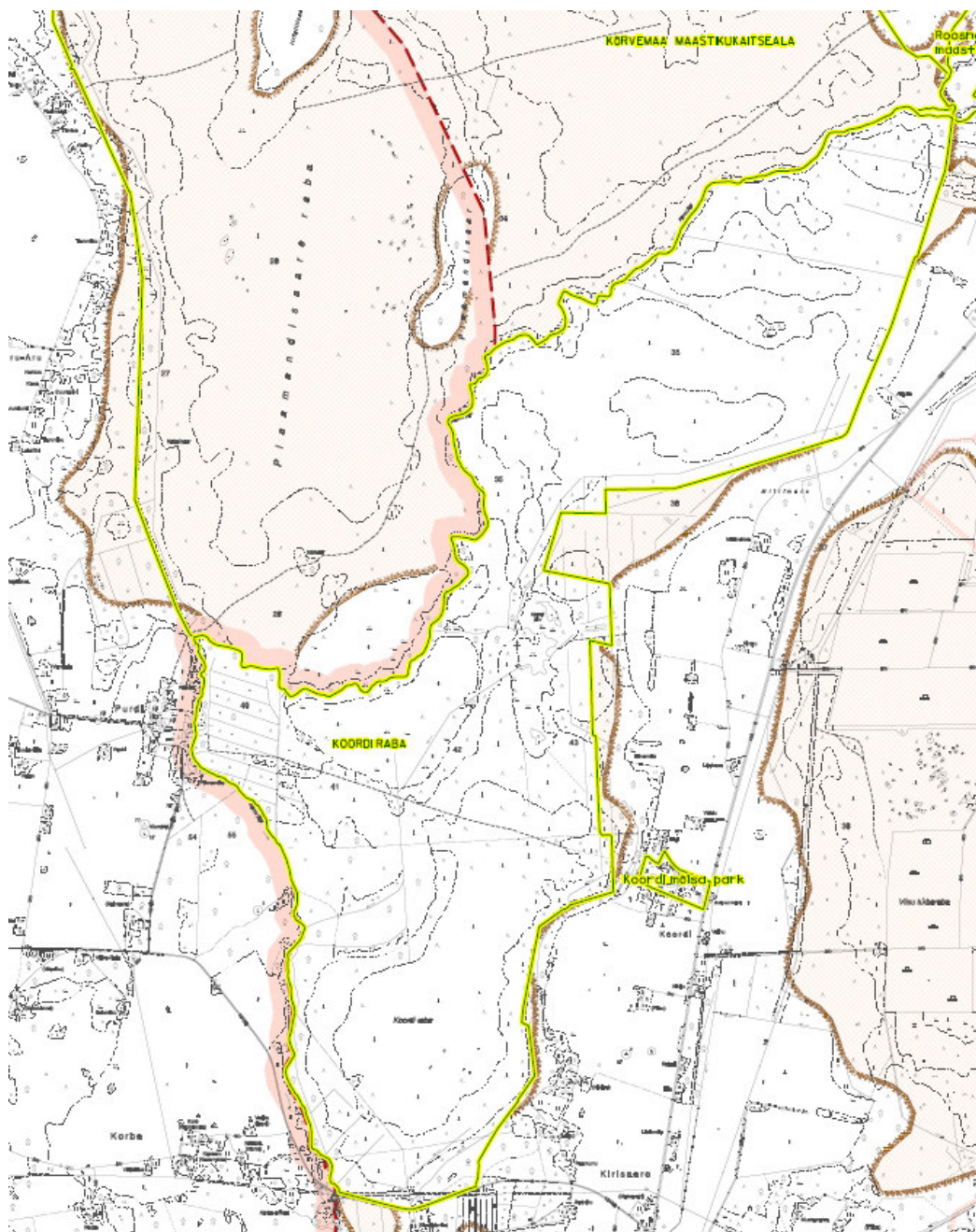
- Perspektiivne koolimaja maa
- Perspektiivne staadioni maa

Mäetööstusmaa

Roosna-Alliku valla lääneossa ulatub üleriigilise tähtsusega Epu-Kakerdi turbamaardla, seal asub oluline turbaressurss. Kohaliku tähtsusega maardlatest asub valla keskosas aktiivses kasutuses olev Tondissaare maardla Viisu turbatootmisala ja kirdeosas Järva-Jaani valla piiri ääres Ällimäe kruusamaardla, millest suurem osa jääb Järva-Jaani valla piiridesse. Käesoleva üldplaneeringuga ei määrata ühtegi uut mäetööstusmaad Roosna-Alliku vallas.

Tingimused maakasutus sihtotstarbe muutmiseks mäetööstusmaaks:

- Maardlate rohevõrgustikuga kaetud aladel ja puhke- ning virgestusmaade rajamine maardlatele ei piira edaspidi võimalikku kaevandustegevust;
- Valla territooriumil asuvad maavara prognoosialadele ei ole ehitamine lubatud, et tagada varu kasutusele võtmise võimalus;
- Käesoleva üldplaneeringuga tehakse ettepanek muuta üleriigilise tähtsusega Epu-Kakerdi turbamaardlast kohaliku kaitse alla võetud Koordi raba kaitsealale jääv turbavaru passiivseks.

Joonis 1. Epu-Kakerdi üleriigilise tähtsusega turbamaardlast passiivseks jäetav turbavaru (Koordi raba kaitseala ulatuses).

Maatulundusmaa (põld ja mets)

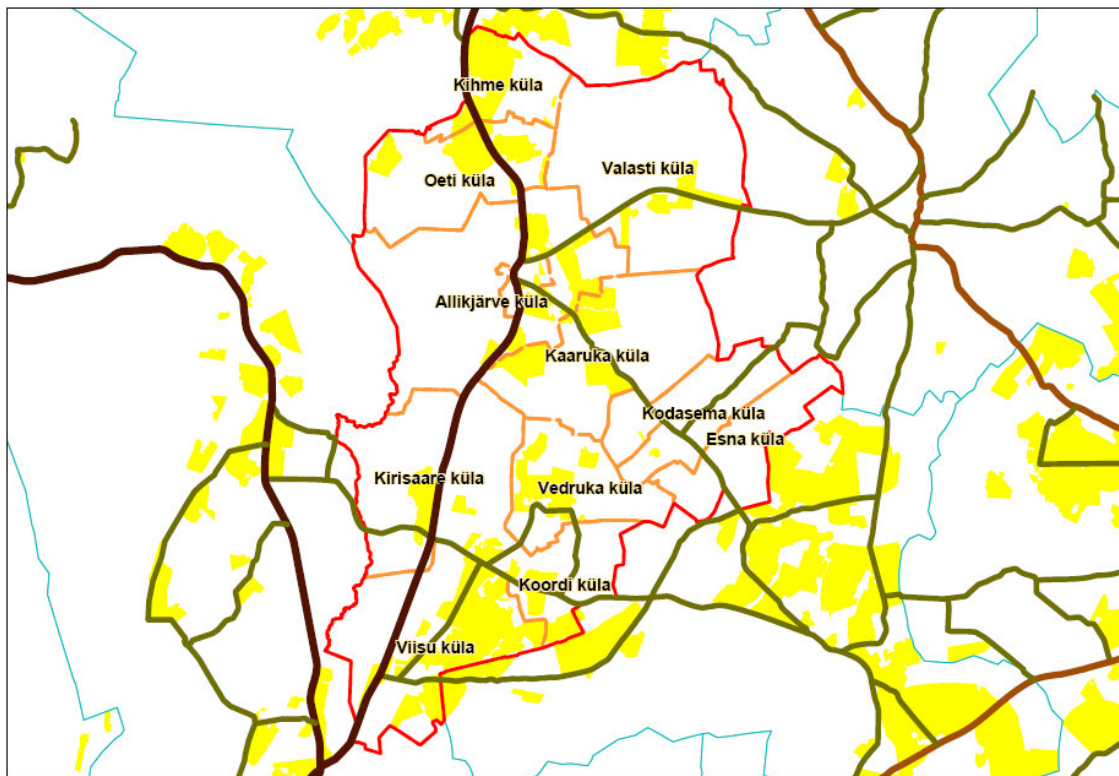
Lähtudes Süda-Järvamaa ruumilise arengu strateegiast on maatulundusmaade planeerimisel arvestatud järgmiste põhimõtetega:

- ✓ Põllumajandustootmiseks vajaliku ressursi jätkusuutlikuks arenguks vajavad säilitamist eeskätt Järva maakonnaplaneeringus toodud väärtuslikud põllumaad.

Foto 5. Põllumajandusmaastik Allikjärvel.

- Maatulundusmaale antakse elamu-, tootmise- ja ärimaade funktsioonid Roosna-Alliku alevikus ja Viisu külas.
- Väärtuslikule põllumaale on hoonestuse rajamine keelatud, välja arvatud detailplaneeringu kohustusega aladel ning talukoha rajamine või laiendamine.
- Maatulundusmaa mittesihipäraseks kasutamiseks mõeldud ehitise püstitamiseks maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusele, millel ei asu ehitisi, moodustatakse iseseisev ehitise alust ning selle teenindamiseks vajalikku maad hõlmav katastriüksus, mille sihtotstarbe määrab detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral kohaliku omavalitsuse volikogu ehitise kasutamise otstarbe alusel.

Joonis 2 Väärtuslikud põllumaad (kollasega)

Valitsuse, ametiasutuste- ja sotsiaalmaa

Täiendavaid valitsuse ja ametiasutuste maid nähakse ette järgmiselt (taotletakse valla munitsipaalomandisse):

Puhke- ja virgestusmaa ning haljasala ja parkmetsa maa

Puhke- ja virgestusmaa ning haljasala ja parkmetsa maa on ettenähtud:

- ✓ Roosna-Alliku alevik
- Viisu küla
- ✓ Viisu mänguväljaku
- Kaaruka küla
- ✓ Sepaküla

Ülejäänud külates

- ✓ Koordi külaplats
- ✓ Vedruka külaplats
- ✓ Kirisaare külaplats
- ✓ Valasti külaplats

Matkarajad:

- ✓ Koordi-Purdi
- ✓ Roosna-Alliku- Purdi
- ✓ Esna maastikukaitseala matkarada
- ✓ Kiigumõisa matkarada (looduses tähistamata)
- ✓ Roosna-Alliku allikate rada

Spordi- ja külaplatsid on Roosna-Alliku vallas järgmistes külates:

Küla/alevik	Korvpalliplats	Võrkpalliplats	Jalgpalliv.	Külaplats	Külamaja	Terviserada
Roosna-Alliku	X	X	X			X
Viisu	X	X		X	X	X
Kaaruka				X	X	
Valasti	X	X		X	X	
Koordi				X		
Vedruka				X	X	
Kirissaare				X		
Oeti					X	

Kaitsehaljastuse maa

Kaitsehaljastuse maa on ettenähtud teede äärde ning kahe erineva teineteist segava funktsiooniga sihtotstarvete eraldamiseks ja kaitseks.

Supelranna maa

Supelranna maa on ettenähtud järgmiste veekogude äärde:

- ✓ Roosna-Alliku tehisjärv

Transpordimaa

Riigimaanteed

Planeeringuala läbib kaheksa riigimaanteed. 2007. aasta AS Teede Tehnokeskus poolt teostatud liiklusloenduse tulemused on toodud järgmises tabelis, millele on juurde lisatud prognoositav liiklusintensiivsus 20 aasta pärast :

Maantee nimetus	Liiklusintensiivsus autot/ööpäevas	2027progn.liiklus-intent. autot/ööpäevas	Teekaitsevöönd m	Sanitaarkaitsevöönd m
5 Pärnu-Rakvere-Sõmeru	2649	6622	50	200
15156 Anna-Peetri-Huuksi	250	625	50	60
15157 Vodja-Esna	286	715	50	60
15155 Peetri-Roosna-Alliku	375	937	50	60
15158 Vodja-Viisu	272	680	50	60
15183 Koordi ringtee	29	72	50	60
15154 Järva-Jaani Kodasema	27	67	50	60
15120 Roosna-Alliku-Järva-Jaani	874	2185	50	60

Planeeringus on arvestatud riigimaanteed kaitsevöönditega ning sanitaarkaitsevöönditega. Roosna-Alliku asulas nähakse ette kergliiklus silla või – tunneli rajamine (täpsustatakse projekteerimise käigus). Liiklusintensiivsus Anna-Peetri-Huuksi maanteel peaks peale Mäo ümbersõidu valmimist hinnanguliselt suurenema, kuna Mäo kahetasandilisel ristmikul muutub Rakvere poolt tulijatel parempöörde sooritamine Tallinna suunda oluliselt keerukamaks. Maakasutuse planeerimisel antud maantee äärde peab arvestama täiendavate liiklusohutuse nõuetega ja uute hoonete kaugusega tee äärest.

Lähiajal nähakse ette Peetri-Roosna-Alliku tee muutmine tolmuwabaks.

Uued planeeritavad elamualad asuvad valdavalt teede sanitaarkaitsevöönditest väljaspool. Juhul kui elamu rajatakse tee sanitaarkaitsevööndisse tuleb liiklusest tulenevate mõjude leevendamiseks kasutusele võtta vastavad meetmed (N: müratõkkerajatised). Ristmikel nähtavuskolmnurga alasse rajatava heki, aia või muu nähtavust piirava objekti kõrgus võib olla maksimaalselt 1,0 m. Täiendavaid juurdepääse põhimaanteele ja suure liiklussagedusega kõrvalmaanteele rajada ei ole lubatud, arvestada tuleb juurdepääsudega madalama liiklussagedusega kohalike ja kõrvalmaantee kaudu.

Kohalikud maanteed

Üldplaneeringuga määratakse kohalikud maanteed ning avalikuks kasutamiseks määratud teed. Käesoleva üldplaneeringuga määratakse kohalike maantee kaitsevööndiks 20m ja erateedel 10m. Avalikuks kasutamiseks määratud teed on toodud maakasutuskaardil. Uued kohalikud teed rajatakse planeeritavatesse elumupiirkondadesse Roosna-Allikul ja Viisus.

Detailplaneeringu kohustusega alal ning hajaasustusega aladel maa-ala jagamisel kruntideks tuleb moodustada eraldi teemaa krunt.

Kohalike maantee nimekiri on toodud lisas 4.

Foto 6. Peetri-Roosna-Alliku maantee.

Munitsipaalmaadeks taotletakse:

Roosna-Alliku alevikus

- ✓ Tänavaaalad

Viisu külas

- ✓ Kohalikud maanteed ja tänavad

Ülejäänud külades

- ✓ Kohalikud maanteed

Parkimiskohtade planeerimise üldised põhimõtted

Uute alade planeerimisel tuleb parkimiskohad paigutada peamiselt kruntidele, vältides teedel parkimist. Uued parklad on ette nähtud:

- ✓ Roosna-Alliku korrusmajade juurde
- ✓ Viisu korrusmajade juurde
- ✓ Roosna-Alliku põhikooli juurde
- ✓ Roosna-Alliku lasteaia juurde
- ✓ Viisu lasteaia juurde
- ✓ Roosna-Alliku toidukaupluse juurde

Kergliikluse teed

Jalgrattateed on määratud Järva Maakonna jalgrattateede teemaplaneeringuga. Lisaks nähakse ette täiendavaid kergliiklusteid. Uued perspektiivsed kergliiklusteed on:

- ✓ Pärnu – Rakvere mnt Sillaotsa – Mäo – Vodja lõik
- ✓ Pärnu – Rakvere mnt Vodja – Roosna-Alliku lõik
- ✓ Roosna-Alliku aleviku terviserada
- ✓ Roosna-Alliku alevikust tehisjärveni (valgustusega)
- ✓ Viisu-Vodja (valgustusega)
- ✓ Paide-Tamsalu endisele kitsarööpmelise raudtee tammile.

Planeeringukohustusega alad ja juhud

Detailplaneeringu koostamise kohustusega aladeks määratakse:

- Roosna-Alliku alevik;
- Viisu küla kompakte asustusega maa-ala koos laiendusega;

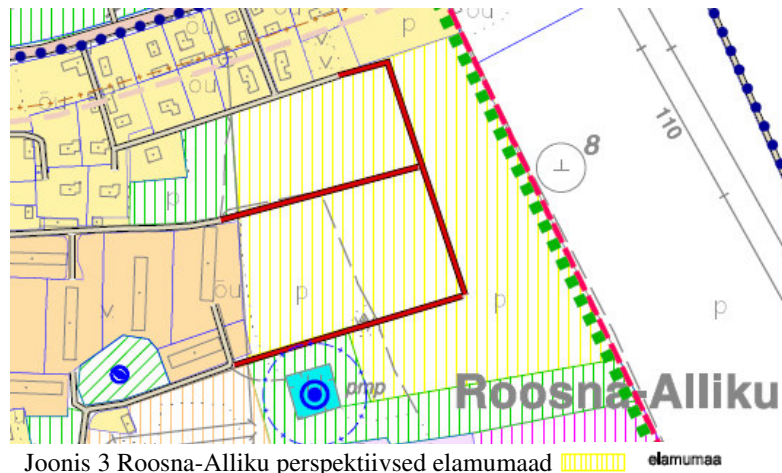
Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik järgmistel juhtudel (väljaspool detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid):

- hajaasustatud kohtades maa-ala kruntideks jagamisel elamuehituse eesmärgil, kui soovitakse ehitada enam kui kolmest pereelamust koosnevat hoonete gruppi;
- kämpingu või motelli rajamisel;
- autoteenindusjaama, bensiinjaama rajamisel;
- tootmise või tööstuse planeerimisel, kui tootmisest tulenevad üle antud piirkonda lubatud mõjud (müra, saast, heitgaasid jms) väljuvad tootmismaa piiridest ning mõjutavad lähiümbrust või kavandatakse rajada üle 1000 m² ehitusaluse pinnaga tootmis- või laohoonet. Koos detailplaneeringuga tuleb hinnata majandusele, sotsiaalsele ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid planeeringu koostamise käigus;
- uue tootmisala planeerimisel;
- uue loomapidamishoone rajamisel, kui niisuguse linnu-, sea- või veisefarmi püstitamine, kus saab kasvatada rohkem kui 85 000 broilerit või 60 000 kana, 3000 nuumsiga arvestuskaaluga igaüks üle 30 kilogrammi, 900 emist, 450 lüpsilehma, 600 lihavesi või 900 kuni 24 kuu vanust noorveist. Sellistele tingimustele vastav loomapidamishoone ei tohi asuda lähemal kui 500m eluhoonetest ja ühiskondlikest hoonetest.

Vald võib põhjendatud vajaduse korral alata detailplaneeringu koostamise aladel ja juhtudel, mille puhul üldreeglina detailplaneeringu koostamise kohustust ei ole

Roosna-Alliku alevik

Roosna-Alliku alevikku on ettenähtud perspektiivsed pereelamumaad aleviku idapoolsele küljele olemasolevate korruselamute tagusele maa-alale.

Joonis 3 Roosna-Alliku perspektiivsed elamumaad elamumaa

Äri- ja tootmismaad on planeeritud Roosna-Alliku aleviku põhjasuunda Roosna-Alliku-Järva-Jaani maantee äärde. Samuti Peetri-Roosna-Alliku maantee äärde.

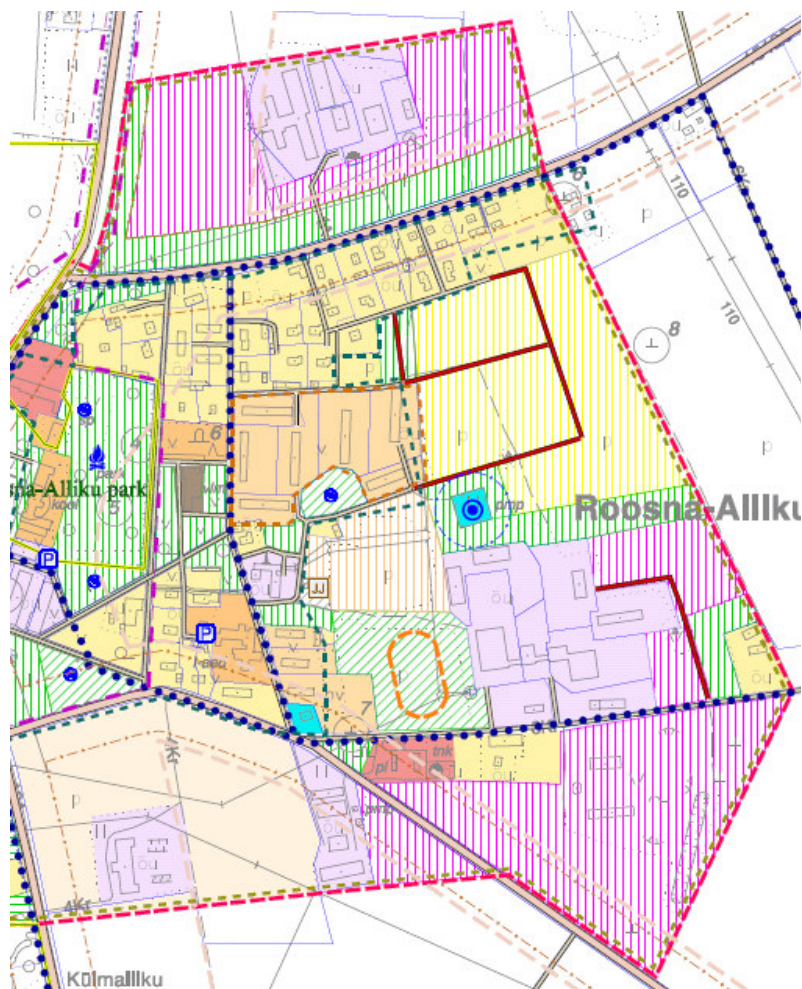
Maanteed tootmis- ja ärimaast jääb eraldama kaitsehaljastusemaa.

Loodusliku haljasmaana säilitatakse Allikajärve ümbrus. Haljasala ja parkmetsamaana säilitatakse Roosna-Alliku mõisa park. Peetri-Roosna-Alliku maantee äärde on ettenähtud kaitsehaljastusmaa eraldamiseks tootmis- ja ärimaad riigimaanteest.

Roosna-Alliku aleviku idapiiril jääb osa detailplaneeringu kohustusega ala Allikjärve küla maa-alale. Seetõttu tehakse üldplaneeringuga ettepanek Roosna-Alliku aleviku ja Allikjärve küla vahelise piiri muutmiseks (vt joonis 4).

Joonis 4 Roosna-Alliku aleviku ja Allikjärve küla piiri muutmine.

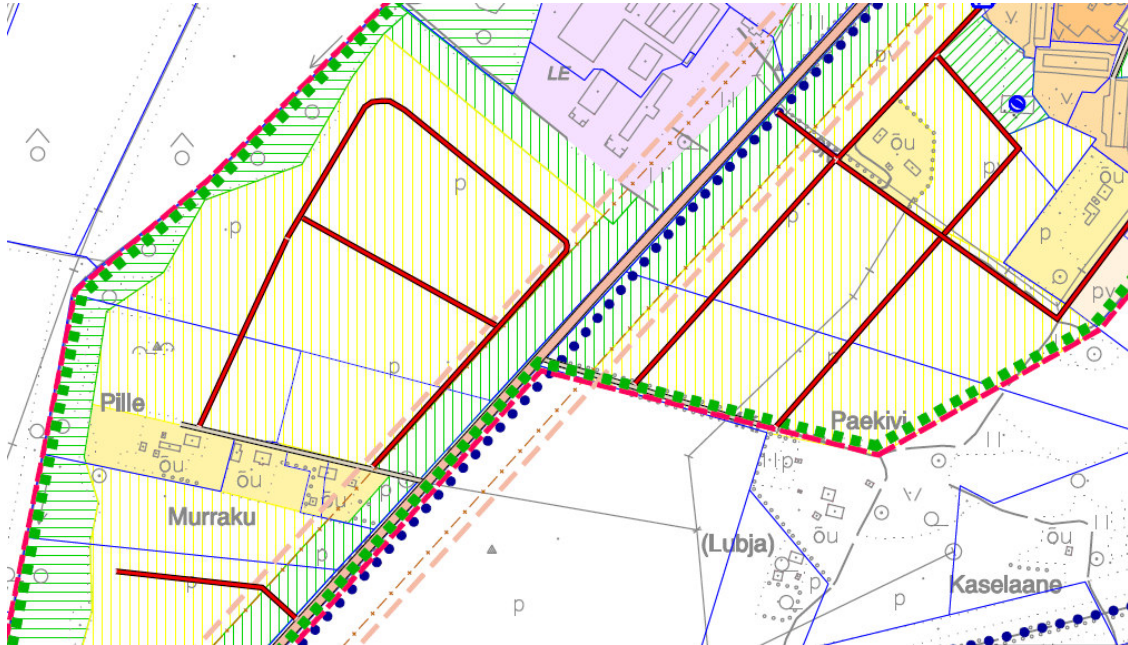

Joonis 5 Perspektiivsed äri-ja tootmismaad tootmis- ja ärimaa

Liikluskorralduses on suurimaks muudatuseks parklate rajamine korruselamute, põhikooli ja kaupluse juurde. Kergliiklustee on planeeritud kogu aleviku osas maantee äärde ning lisaks on asula siseteedele ettenähtud terviserada. Pärnu-Rakvere-Sõmeru mnt ohutuks ületamiseks asulas sees on ettenähtud kergliiklustee silla või tunneli rajamine (sõltub projektlahendist).

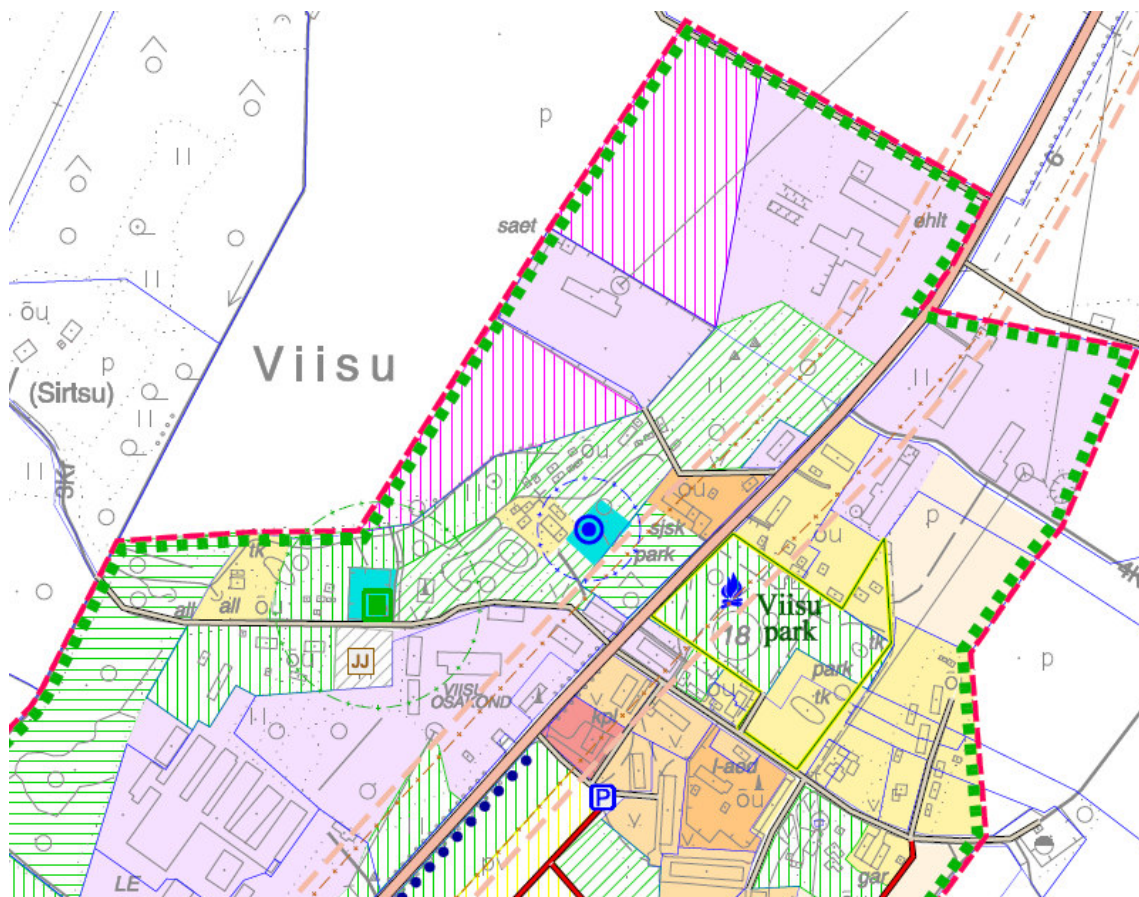
Viisu küla

Viisu külla on ettenähtud perspektiivsed pereelamumaad mõlemale poole Vodja-Viisu maanteed.

Joonis 6. Viisu elamumaad elamumaa

Täiendavaid äri- ja tootmismaad on planeeritud olemasoleva tootmismaa laiendusena detailplaneeringu kohustusega ala loodenurka. Asula läänepoolses osas asuv haljasala koos allikate ja veekoguga on ettenähtud puhke- ja virgestusmaaks.

Joonis 7. Viisu äri- ja tootmismaad tootmis- ja kinnisväärtus

Haljasala ja parkmetsamaana säilitatakse Viisu park, kuhu on planeeritud rajada külaplats.

Väärtuslikud maastikud

Väärtuslikud maastikud on määratletud lähtudes kultuurilis-ajaloolisest, rekreatiivsest, esteetilisest, looduslikust ja identiteediväärtusest. Roosna-Alliku vallas on maakondliku tähtsusega ja kohaliku tähtsusega väärtuslikud maastikud.

Kareda-Esna maastik – I klassi aladest

Ala paikneb Kareda ja Roosna-Alliku valla piiril, hõlmates Kareda valla Esna ja Kareda küla keskosa ning Roosna-Alliku valla Esna küla lõunaosa. Ala, mida läbib Peetri - Roosna-Alliku maantee ning Esna jõgi, võib jagada tinglikult kolmeks osaks: muistne Kareda küla, 20.sajandi I poolel tekkinud Esna raudteeküla ning Esna ja Kudasema mõisad. Kareda küla põhjatipus, Kareda ja Roosna-Alliku valla piiril, Vilismäe talu maadel asub oletatav muinaslinnus I aastatuhandest “Villismägi”. Küla lääneserval väärivad tähelepanu looduskaitse all olevad Kareda allikad, millest väljavool toimub Esna jõkke.

Foto 7. Esna allikajärv.

Soovitused maakasutuse, ehitustegevuse ja hoolduse osas ala piirides:

- 1) leida vahendid Esna kabeli konserveerimiseks;
- 2) tähistada juurdepääsud Esna kabelile;

- 3) jätkata Esna ja Kodasema mõisa taastamist;
 - 4) leida vahendeid Esna allikajärve silla remontimiseks;
- jätkata Esna mõisapargi korrastamist.

Roosna-Alliku maastik – II klassi aladest

Ala hõlmab Roosna-Alliku aleviku läänepoolset osa ning alevikust läände ja lõunasse jäävat allikate ala, mida omakorda piirab lääne poolt Iiripilli raba. See on üks tüüpilisemaid piirkondi kogu Eestis, kus otse silmnähtavalt on eristatav Kõrg-Eesti ja Madal-Eesti piir. Selleks võib tinglikult lugeda ala läbivat Pärnu-Rakvere maanteed. Roosna-Alliku aleviku huviväärsuseks on Roosna-Alliku mõisaansambel. Tegemist on ühe esinduslikuma mõisahoonega Eestis.

Foto 8. Roosna-Alliku allikajärv.

Soovitused maakasutuse, ehitustegevuse ja hoolduse osas ala piirides:

- 1) jätkata allikate ümbruse hooldamist ja vaadete avamist;
- 2) korrastada endise piiritusetehase territoorium;
- 3) korrastada mõisa kabel ja selle ümbrus;
- 4) paigaldada infoskeemid.

Kiigumõisa-Kilingi maastik – II klassi aladest

Ala hõlmab Roosna-Alliku valla Oeti ja Kihme küla lääneosa ning Albu valla Kaalepi küla lõuna- ja kaguosa. Ala läbib Jägala jõgi, mida väärtustavad mitmed allikad. Kõige põhjapoolsemateks allikateks on Kihme ehk Sadama allikad, mis asuvad Kaalepi küla kaguosas Allikmäe talu maadel.

Soovitused maakasutuse, ehitustegevuse ja hoolduse osas ala piirides:

- 1) paigaldada ala infoskeemid;
- 2) rajada parkimis- ja puhkeplatse ning märgistada need;
- 3) korrastada endise saun-suvila ümbrus Kiigumõisa allikate läheduses; tähistada matkarada ja objektid selle ääres

Ilusad teelõigud

Roosna-Alliku vallas on ilusaks teelõiguks määratud riigimaantee Peetri-Roosna-Alliku (T-15155) 0,66 km lõik.

Loodus- ja muinsuskaitse

Kõrvemaa maastikukaitseala

Kõrvemaa maastikukaitseala asub Anija, Kõue, Albu, Paide ja Tapa vallas Harju-, Järva- ja Lääne-Virumaal. Kaitseala põhieesmärk on sealsete vahelduvate pinnavormide, soo-, lammi- ja metsakoosluste ning kaitstavate liikide elupaikade kaitse. Kaitseala ulatuslikud soo- ja metsaalad pakuvad turvalist elupaika inimpeglile loomadele sealhulgas kaljukotkastele.

Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärade ja majandustegevuse piiramise astmele üheteistkümneks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

Kaitsealal tegevust reguleerib „Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri”. Üldplaneeringuga ei muudeta maakasutust antud maastikukaitsealal.

Roosna-Alliku maastikukaitseala

Kaitseala asub Järva maakonnas Roosna-Alliku vallas Roosna-Alliku alevikus ja Allikjärve külas.

Roosna-Alliku maastikukaitseala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), allikate ja allikasood (7160) ning nõrglubja-allikate (7220) kaitse.

Kaitseala maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärade ja majandustegevuse piiramise astmele piiranguvööndisse. Kaitsealal tegevust reguleerib „Roosna-Alliku maastikukaitseala kaitse-eeskiri”. Üldplaneeringuga ei muudeta maakasutust antud maastikukaitsealal.

Esna maastikukaitseala

Kaitseala asub Järva maakonnas Roosna-Alliku vallas Esna, Kodasema ja Vedruka külas ning Kareda vallas Esna külas.

Esna maastikukaitseala kaitse-eesmärk on:

- 1) Esna jõe lätteks olevate Esna allikate ja allikajärvede kaitse;
- 2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – lubjarikkal mullal kuivade niitude, lubjavesel mullal liigirikaste niitude, niiskuslembeste kõrgrohustute, aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude, allikate ja allikasood, liigirikaste madalsoode, soostuvate ja soo-lehtmetsade ning siirdesoo- ja rabametsade kaitse;
- 3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liigi, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitse;
- 4) kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse;
- 5) Esna pargi kaitse.

Kaitsealal tegevust reguleerib „Esna maastikukaitseala kaitse-eeskiri”. Üldplaneeringuga ei muudeta maakasutust antud maastikukaitsealal.

Kiigumõisa maastikukaitseala

Kaitseala asub Järva maakonnas Albu vallas Kaalepi külas ning Roosna-Alliku vallas Kihme ja Oeti külas.

Kiigumõisa maastikukaitseala² (edaspidi *kaitseala*) eesmärk on:

- 1) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – lamminiitude (6450)³,

allikate ja allikasooda (7160), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse;

2) EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide, kellest üks kuulub I kaitsekategooriasse, ja tedre (*Tetrao tetrix*), mustrahni (*Dryocopus martius*), öösorri (*Caprimulgus europaeus*) ning laanepüü (*Bonasa bonasia*), kes kuuluvad III kaitsekategooriasse, elupaikade kaitse.

Kaitseala maa- ja veeala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndisse.

Kaitsealal tegevust reguleerib „Kiigumõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri”. Üldplaneeringuga ei muudeta maakasutust antud maastikukaitsealal.

Koordi raba maastikukaitseala (kohaliku kaitse all)

Roosna-Alliku vallaelanike eestvõttel on võetud kohaliku kaitse alla Koordi raba. Kaitse alla võtmise eesmärk oli välistada turba kaevandamine, mille tagajärjel satuksid ohtu piirkonna loodus ja põhjavesi.

Kaitsealal tegevust reguleerib „Koordi raba kaitse-eeskiri” (Roosna-Alliku Vallavolikogu määrus nr 13 26.05.2005). Üldplaneeringuga ei muudeta maakasutust antud maastikukaitsealal.

Looduskaitseobjektid Roosna-Alliku vallas

Koordi park	5,7 ha
Roosna-Alliku park	5,3 ha
Vodja park	4,4 ha
Kabeli suurkivi	
Määrasmäe allikajärv	

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek võtta kohaliku kaitse alla Kiigumõisa kivi. Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2009.a. määrusega nr 209 „Järva maakonnas parkide ja puistu kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamine“ on kaitse alt välja arvatud Viisu park

Muinsuskaitse alla võetud maa-alade ja üksikobjektide kaitseréžim

Vastavalt muinsuskaitseadusele on kinnismälestise kaitseks kehtestatud kaitsevööndi laius 50 m mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistatud

õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti. Kinnismälestiste kaitsevööndis on ilma muinsuskaitseameti loata keelatud kõik mulla- ja ehitustööd ning puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

Üldplaneeringuga ei tehta ettepanekut muinsuskaitse kaitsevööndite muutmiseks.

Rand ja kallasrajad

Ranna või kalda kaitsevööndite eesmärk on rannal või kaldal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine. Vööndite laiuse arvestamise lähtejoon on põhikaardile kantud veekogu tavaline veepiir.

Veekogude kaitsevööndid

Kitsendused tegevusele piiranguvööndis on sätestatud Veeseaduses.

- Käesoleva üldplaneeringuga ei tehta ettepanekut veekogude ehituskeeluvööndite vähendamiseks.
- Avalikuks kasutamiseks määratud veekogud on Roosna-Alliku allikajärv, Roosna-Alliku tehisjärv, Roosna-Alliku Vesikijärv, Pärnu jõgi, Jägala jõgi, Vodja jõgi, Esna jõgi ja Lasputre kanal.

Kallasraja laius avalikel veekogudel on 4 m. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal keskmise veeseisu piirjoonest ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, lugedes viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelist maariba. Kallasrada on kaldariba avaliku veekogu ja avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres ning asub kaldavööndis.

Kallasrajaga kaasnevad piirangud on sätestatud Veeseaduses.

Roheline võrgustik

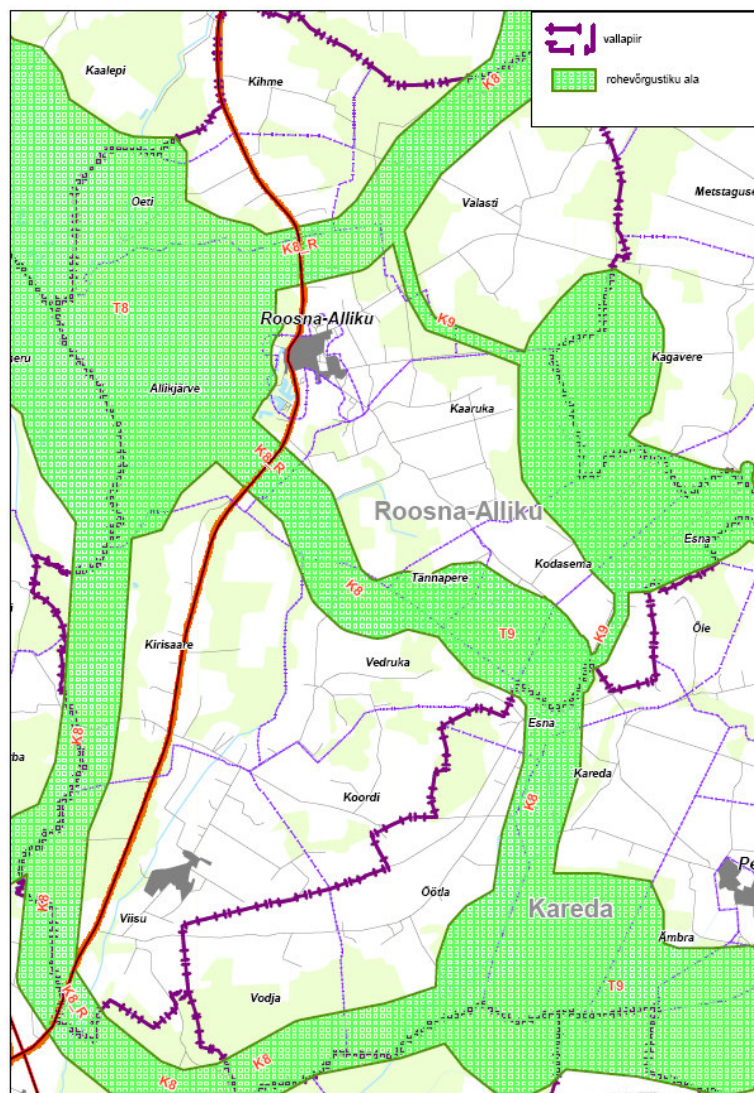
Roheline võrgustik on ökoloogiline infrastruktuur, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest koridoridest. Tugialadel asuvad olulised elupaigad ja kasvukohad ning koridorid võimaldavad liikuda erinevatel liikidel ühelt tugialalt teisele. Tugialadele on omane massiivsus, kompaktsus ja looduskaitse väärtus, koridorid seovad omakorda tugialad tervikuks, tagades liikide leviku.

Inimese poolt kavandatava tegevusega ei tohi ohustada roheline võrgustiku toimimist. Stabiilse roheline võrgustiku säilimiseks on oluline säilitada metsade massiivsus ning tagada väiksemate metsaribade sidusus. Kus võrgustiku sidusus puudus, on võrgustikku tugevdatud ja juurde tekitatud koridore nii metsaribade kui jõgede ja ojade abil mikrotasandil.

Roheline võrgustik vallas koosneb valdavalt järgmistest komponentidest: riigi- ja erametsad, lammialad ja looduslikud niidud, ojade ja jõgede kaldaalad.

Rohevõrgustiku toimimise tagamiseks tuleb järgida järgmiseid tingimusi:

- arvestada roheline võrgustikuga teede ja liinitrasside rajamisel ning tagada liikide rändeteedel ohutus liikluskorralduslike või tehniliste lahendustega;
- vältida alade olemasolevast tihedamat asustamist ja metsamaa raadamist. Elamute ehitamisel veekogude kaldavööndisse on oluline hoonestuse paigutamine ja sobitamine maastikku ning ehitusgeoloogilistest tingimustest tulenev sobiva koha valik;
- metsamaade majandamisel lähtuda metsakorralduskavadest ning metsamajanduse heast tavast;
- keelatud on kõrge keskkonnariskiga rajatise rajamine;

Joonis 8 Roosna-Alliku valla rohevõrgustik (Maakonna tähtsusega 8 ja kohaliku tähtsusega 9)

Infrastruktuur

Uute trasside ja liinide rajamisel tuleb arvestada vanade liinikoridoridega. Võimaluse korral tuleb paigutada uued liinid maa alla. Kohalikul omavalitsusel on õigus planeeringualal nõuda tehnovõrkude rajamist krundi omaniku poolt. Tehnilisi tingimusi tehnovõrkude rajamiseks väljastavad trasside valdajad. Projektid tuleb kooskõlastada Roosna-Alliku vallavalitsusega ja vastavate tehnovõrkude valdajatega. Kõik tehnovõrgud tuleb projekteerida teede kõrvale ning tagada neile juurdepääs avalikult alalt.

Vesi ja kanalisatsioon

Planeeringuga määratud perspektiivsed ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga kaetavad alad on järgmised:

- Roosna-Alliku aleviku detailplaneeringu koostamise kohustusega ala piirides (vt Roosna-Alliku maakasutusplaan);
- Viisu küla detailplaneeringu koostamise kohustusega ala piirides (vt Viisu küla maakasutusplaan).

Reovee kogumisalad on määratud Roosna-Alliku ja Viisu asulates (vt Viisu ja Roosna-Alliku maakasutusplaan).

Väljavõte Roosna-Alliku valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavast aastateks 2008-2020 (AS Maves 2007).

Roosna-Alliku vallas on kaks ühisvee- ja kanalisatsiooniga asulat, Roosna-Alliku alevik ja Viisu küla, milledes ühisveevärgiga on varustatud 760 inimest ja ühiskanalisatsiooniga varustatud 810 inimest.

Roosna-Alliku valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamissuundadeks on:

- olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonirajatiste renoveerimine, eesmärgiga parandada tarbitava vee kvaliteet ja loodusesse juhitava heitvee puhtusaste,
- ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga asulates ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni laiendamine.

Elekter

Maakasutuse plaanile on kantud kõrge- ja keskpingeliinid ning alajaamad. Elektrienergia valdkonda arendab Roosna-Alliku valla abipersonali koosseisu kuuluv käidujuht.

2005.a. osales Roosna-Alliku vald Järvamaa omavalitsuste koostööprojektis "Järvamaa omavalitsuste tänavavalgustuse renoveerimine ja ehitus", mille rahastamist toetati Euroopa Liidu Struktuurifondist. Seoses projektiga rekonstrueeriti Roosna-Alliku aleviku tänavavalgustus ja ehitati juurde Saare tänava valgustus.

Projektist jäi välja Viisu küla, seetõttu on planeeritud ka Järvamaa arenguleppes 2007-2015 ühistänavavalgustuse projekti jätkamine. Soovitakse välja ehitada ka suuremate külakeskuste: Kaaruka, Esna, Oeti, Valasti tänavavalgustus.

Side

Roosna-Alliku vald on 80 % ulatuses kaetud Elioni võrguga (analoogliinid). Vald on täielikult kaetud EMT ja Elisa leviga. 2004. aastal on Roosna-Alliku valla territooriumile paigaldatud ka TELE 2 levimast. Roosna-Alliku alevikus on võimalik saada ADSL-interneti ühendust.

Kuna teenusepakkujaid on palju, siis teeb arendaja oma eelistused detailplaneeringu käigus. Kõikide arenduste korral, kus on vaja sidevõrke tuleb taotleda tehnilised tingimused võrgu haldajalt.

Sademevesi

Suuremate kõvakattega platside ja parklate rajamisel on soovitatav kogunev sadevesi enne ärajuhtimist puhastada õli- ja liivapüüduriga. Sademevee suunamine naaberkinnistule on keelatud.

Kaugküte

Üldplaneeringuga määratakse kaugküttepiirkonnad Roosna-Alliku aleviku ja Viisu küla keskuses. Kaugküttepiirkonnad hõlmavad korrusmaju. (vt Roosna-Alliku ja Viisu maakasutusplaani).

Maaparandussüsteemid

Maaparandusvõrguga kaetud maa-alad on välja toodud piirangute kaardil.

Olemasolevale maaparandussüsteemi alale on planeeritud ehitustegevus Viisu elamu ja tootmismaade laiendusega. Enne hoonete ehitamist tuleb projekteerida ja ümber ehitada maaparandussüsteemid selliselt, et säiliks maade kuivendamine.

Tuleohutusnõuded

Territooriumi sõidutee, juurdepääs ehitisele ja ladustatud materjalile ning tuletõrjeveevõtukohale hoitakse vaba ning aastaringselt kasutamiskõlblikus seisukorras. Objekti territoorium hoitakse alaliselt puhas põlevmaterjali jäätmetest. Territooriumi puhastamise sageduse kehtestab objekti valdaja. Põlevmaterjali jäätmeid kogutakse ja hoitakse selleks määratud kohas või taaras. Põlevmaterjali taaras hoidmisel selle kaas või kork suletakse. Jäätmete hoiukoht paikneb põlevmaterjalist või süttiva pinnakihi ehitisest või mis tahes tulepüsivusega ehitise välisseinas olevast ukse-, akna- või muust avast vähemalt 2 m kaugusel. Tee või läbisõidukoha sulgemisel remondiks või muuks otstarbeks, kui see takistab päästetehnika läbisõitu, rajatakse viivitamatult muu läbipääs suletavasse lõiku või seatakse üles ümbersõiduvõimalust näitav viit. Tiheasustusega kohas tänava läbisõiduks sulgemisel rohkem kui üheks ööpäevaks informeerib tänava sulgemisloa saanud isik sellest viivitamatult häirekeskust. Territooriumi osa, kus on võimalik põlevgaasi, -auru või -tolmu kogunemine, tähistatakse tuleohutusmärgiga. Suitsetada tule- või plahvatusohtliku protsessiga territooriumi osal on lubatud ainult selleks eraldatud, sisustatud ja tähistatud kohas.

Territooriumil ei tohi:

- ☐ ladustada ehitiste vahelisse tuleohutusküja alasse mis tahes põlevmaterjali, põlevpakendis seadet või -taarat ning parkida mootorsõidukit või muud tehnikat;
- ☐ rajada ehitist ilma kehtestatud korras heakskiidetud ehitusprojektita;
- ☐ sõita sädemepüüdjaga mootorsõidukiga põlevvedeliku või -gaasi või muu kergestisüttiva materjali kasutamise- ja hoiukohta või -ruumi;

- ☐ teostada tule- ja plahvatusohtlikku protsessi väljaspool selleks otstarbeks seadistatud kohta;
- ☐ remontida põlevvedeliku või -gaasiga täidetud torustikku või seadet;
- ☐ ladustada põlevmaterjali vahetult isoleerimata juhtmetega elektriõhuliini alla või lähemale kui 2 m objekti territooriumi välispiirist;
- ☐ valada põlevvedelikku ja oksüdeerijat maha või kanalisatsioonivõrku;
- ☐ tankida mootorsõidukit vahetult selle hoiukohas;
- ☐ põletada kulu, välja arvatud seadusega ettenähtud juhtudel ja korras.

Tuleohtlik aeg alal algab kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel.

Roosna-Alliku vallas tuletõrjehüdrandid puuduvad. Roosna-Alliku alevikus on kaks tulekustutusvee mahutit.

Uute planeeritavate alade kasutusele võtmisel tuleb välja ehitada tuletõrje veevarustus. Kui hüdrante ei ole võimalik välja ehitada (sõltub trasside olemasolust, pumpade võimsusest, puurkaevu tootlikkusest), siis on vaja rajada tulekustutusvee mahutid. Tuletõrje veevarustuse rajatised peavad vastama kehtivatele normidele.

Kriisireguleerimine (väljavõte Järva Maakonna kriisireguleerimisplaanist)

Kohaliku omavalitsuse ülesanded hädaolukorra lahendamisel

Kui sündmuskoht on seotud omavalitsuse territooriumiga, siis toimub esmane hädaolukorrale reageerimine kohaliku omavalitsuse tasandil.

1. Vallavanem või linnapea juhib hädaolukorra lahendamist ja teeb vajadusel maavanemale ettepaneku maakonna kriisikomisjoni kokkukutsumiseks.
2. Edastab viivitamatult hädaolukorraga seotud esmase ja erakorralise teabehäirekeskusele. Hädaolukorra lahendamise ajal esitab häirekeskusele ettekandeolukorrast iga 60 minuti järel, kui häirekeskus ei teata teist intervalli.
3. Teavitab elanikke hädaolukorrast ja selle lahendamisest.
4. Korraldab hädaolukorras toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse elanikkonnale.
5. Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks Tallinna Tervisekaitsetalituse Järvamaa osakonna juhataja ettepanekul ;

5. 1. sulgeb ajutiselt koole ning lasteasutusi;
5. 2. nõuab desinfektsiooni, desinsekttsiooni, kahjuritõrje või puhastusekorraldamist;
5. 3. nõuab inimeste terviseuuringute läbiviimist.
6. Korraldab tervishoiu ja sotsiaalhoolekandealast tegevust hädaolukorras.
7. Tagab elanike ajutiseks ümberpaigutamiseks sobilikud ruumid hooned ja ruumid.
8. Korraldab ümberpaigutatavate elanike transpordi ning teenindamise evakuatsioonipaigas.
9. Tagab kohaliku infrastruktuuri toimimise hädaolukorras või alternatiivsete meetmete rakendamise – kohalike teede kasutatavus, kommunaalteenuste (joogivesi, tsentraalküte, kanalisatsioon) kättesaadavus.
10. Korraldab hädaolukorra lahendamisel osalevate teenistuste varustamist ja hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kaasamist (munitsipaalvaru ja lepingud).
11. Korraldab oma haldusalas elutähtsate valdkondade taastamist.
12. Maavanema korraldusel saadab kohaliku omavalitsuse esindaja maakonnakriisikomisjoni või kriisireguleerimismeeskonna juurde.
13. Tagab valla- või linnavalitsuse ja selle valitsemisala töö hädaolukorras.
14. Täidab eriolukorra juhi ning päästetööde juhi korraldusi eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud sündmusest tuleneva ohu kõrvaldamisel ja kannatanute abistamisel;

Keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemused ja nendega arvestamine

Olulisemad järeldused:

1. Roosna-Alliku valla üldplaneeringus KSH seisukohalt olulisemad aspektid on:
 - a. Tootmis- ja ärimaade planeerimine
 - b. Elamumaade planeerimine
 - c. Transpordimaa planeerimine
 - d. Mäetööstusmaa planeerimine
2. Tootmis- ja ärimaade planeerimisega tagatakse piirkonna majanduslik jätkusuutlikus.
3. Elamumaade planeerimisega tagatakse nii olemasolevale kui perspektiivse tootmistegevuse tarvis tööjõu olemasolu e. elukohad elanikele. Roosna-Alliku valla seisukohalt on ka oluline, et vallas töölkäivad inimesed elaksid vallas, mis omakorda suurendab valla tulubaasi, tagab jätkusuutliku lasteaia ja kooli tegevuse.
4. Väljatöötatud planeeringulahenduses toodud perspektiivsed elamumaad on planeeritud piisavalt kaugele olemasolevast ja perspektiivsetest tootmisaladest. Sellega tagatakse ka olemasoleva tootmise, eriti põllumajandusliku tootmise jätkusuutlikkus, ega looda täiendavaid takistusi (mõjutatavaid objekte) nende vahetusse lähedusse. Juhul kui tootmismaad piirnevad elamumaadega on ette nähtud kaitsehaljastus. KSH seisukohalt on oluline, et detailplaneeringute koostamisel analüüsitaks täiendavalt kaitsehaljastusele seatud tingimusi ja selle vajadusi. Välistada tuleks olukorda, kus kaitsehaljastus on raatud aga see ei täida oma eesmärki (n. lehtpuudhekk müratakistuseks jne).
Seisukoht: Üldplaneeringus arvestatud.
5. Transpordi maa planeerimise ja liiklusohutuse seiskohalt on oluline Roosna-Alliku alevikus Rakvere-Pärnu mnt tunneli planeerimine, millega suurendatakse oluliselt liiklusohutust kooli piirkonnas.

Seisukoht: Üldplaneeringus arvestatud.

6. Tagamaks Roosna-Alliku allikate kaitsega arvestamist ka tulevastes arendustegevustes võiks suurendada detailplaneeringu kohutusega ala Roosna-Alliku alevikus Paide linna poole. Sellega antakse vallavalitsusele ja avalikkusele võimalus rohkem kaasa rääkida selle piirkonna arenduses.

Seisukoht: Üldplaneeringus ei arvestatud antud seisukohaga, kuna detailplaneeringu kohustus ei taga täiendavat Roosna-Alliku allikate kaitset.

Kasutatud kirjandus ja andmeallikad

Riiklikud õigusaktid

- Asjaõigusseadus 9. juuni 1993.a.
- Elektriõhutuseseadus 22. mai 2002.a.
- Jäätmeseseadus 28. jaanuar 2004.a.
- Keskkonnaministri määrus nr. 24 22. aprill 2004.a. „Majandustegevuse ajutiste piirangute rakendamine väljaspool kaitsealasid asuvatel Natura 2000 võrgustiku aladel“
- Keskkonnaministri määrus nr. 58 9. oktoober 2002.a. „Lõheliste ja karpkalalaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekiri ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seireõudened ning lõheliste ja karpkalalaste riikliku keskkonnaseire jaamad“
- Keskkonnaministri määrus nr. 76 16. detsember 2005.a. „Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kaitsevööndi ulatus“
- Looduskaitseeseadus 21. aprill 2004.a.
- Maapõueseseadus 23. november 2004.a.
- Metsaseadus 7. juuni 2006.a.
- Planeerimisseadus 13. november 2002.a.
- Muinsuskaitseeseadus 27. veebruar 2002.a.
- Sotsiaalministri määrus nr. 42 4. märts 2002.a. „Müra normtasemed elu- ja puhkealadel, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“
- Teeseadus 17. veebruar 1999.a.
- Telekommunikatsiooniseadus 9. veebruar 2002.a.
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 17 21. jaanuar 2003.a. „Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku ala kaitse-eeskiri“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 64 3. märts 2006.a. „Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 80 17. märts 2006.a. „Esna maastikukaitseala kaitse-eeskiri“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 171 16. mai 2001.a. „Kanaliseatsiooniehitiste veekaitseõudened“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr 183 5. mai 2004.a. „Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“

- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 211 02. juuli 2002.a. „Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 214 11. august 2005.a. „Roosna-Alliku maastikukaitseala kaitse-eeskiri“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 234 8. september 2005 „Hoiualade kaitse alla võtmine Järva maakonnas“
- Vabariigi Valitsuse määrus nr. 294 12. detsember 2005.a. „Kiigumõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri“
- Veeseadus 11. mai 1994.a.
- Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seadus 10. veebruar 1999.a.

Muu kirjandus ja andmeallikad

- EURREG OÜ (2002). Eesti linnaregioonide arengupotentsiaali analüüs. (<http://www.sisemin.gov.ee/atp/index.php?id=840>)
- Gröttrup, H. (2003). Ekspertarvamus Súdamaa ettevõtluse arengu ja töökohtade loomise osas. Aruanne. Senior Expert Service (SES)
- Järva Maavalitsus (2004). Järvamaa arengustrateegia aastani 2010. Arengu- ja Planeeringuosakond. Paide. (<http://www.jarva.ee/?CatID=1469>).
- Järva Maavalitsus (2005). Järvamaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Järvamaa jalgrattateede võrgustik“. Arengu- ja Planeeringuosakond. Paide. <http://www.jarva.ee/files/arts/est/25412/seletuskiri11.doc>
- Järva Maavalitsus (2002). Järva maakonna planeeringu teemaplaneering "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" Arengu- ja Planeeringuosakond. Paide. (<http://www.jarva.ee/?CatID=1469>).
- Järva Maavalitsus (1998). Järva maakonnaplaneering 1998. Arengu- ja Planeeringuosakond. Paide. (<http://www.jarva.ee/?CatID=1469>).
- Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus (2004). EELIS (Eesti Looduse Infosüsteemi-Keskkonnaregister). (<http://eelis.ic.envir.ee/w4/>).
- MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus (2005). Roosna-Alliku valla jäätmekava 2005-2009 a.
- MTÜ Súdamaa Vabavald, KEA (2002). Súdamaa arengukava Súdamaa 2010.
- Roosna-Alliku Vallavalitsus (2006). Roosna-Alliku valla arengukava aastateks 2007-2011.
- Roosna-Alliku Vallavalitsus, MTÜ Súdamaa Vabavald (2003). Roosna-Alliku valla arengukava aastateks 2003-2006.
- SA Järvamaa Arenduskeskus, MTÜ Súdamaa Vabavald (2004). Süda-Järvamaa (Imavere, Kareda, Koigi, Paide, Roosna-Alliku ja Väätsa valla ning Paide linna) haldusterritoriaalse analüüsi materjalid. (Koostanud H. Olo).
- Siseministeerium (2005). Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015. (<http://www.sisemin.gov.ee/atp/index.php?id=14905>).
- Sokk, H. (2003). Järvamaa vaatamisväärsusi. Järva Maavalitsus (<http://www.jarva.ee/?CatID=1269>).
- Statistikaamet (2008). Regionaalarengu andmebaas. (<http://www.stat.ee>).
- Üleriigiline planeering Eesti 2010. (2000). (<http://www.sisemin.gov.ee/atp/?id=8178>). Siseministeerium.

Lisa 1. Üldplaneeringu rakenduskava: ruumilise arengu ülesanded ja tegevused

Üldplaneeringus seatud eesmärkide elluviimiseks on vajalik lähtuda järgmistest tegevustest:

- planeerimine, arengu kavandamine

- valla arengukava ja üdplaneeringu iga-aastane ülevaatamine, arengute jälgimine ja avalikkuse tulemustest teavitamine; vajadusel muudatuste sisseviimine;
- detailplaneeringute koostamine kõigil arendatavatel maadel;
- maade munitsipaliseerimine.

Tehniline infrastruktuur ja looduskeskkond

- Roosna-Allikul ja Viisus olemasolevate kanalisatsioonisüsteemide (trassid ja puhastusseadmed) rekonstrueerimine ja täiendav väljaarendamine – koostöös korteriühistute liikmete, ettevõtjate ning EL-i Struktuurifondiga.
- Parkimislahenduste väljatöötamine
 - Roosna-Allikul korrusmajade juurde
 - Viisus korrusmajade juurde
 - Roosna-Allikul põhikooli juurde
 - Roosna-Allikul lasteaia juurde
 - Viisus lasteaia juurde
 - Roosna-Allikul toidukaupluse juurde – koostöös korteriühistute esindajate, ettevõtjate, asutuste juhidega.
- Valla kruusateede ja –tänavate tolmuwabaks muutmine.

Jäätmekogumispunktide rajamine Viisus

Viisu uue katlamaja ehitamine ning Viisus ja Roosna-Allikul kaugküttetrasside rajamine kortermajadesse – koostöös korteriühistu esindajate, ettevõtjate ning erinevate rahastusfondidega.

Kogu valda hõlmava kergliiklusteede võrgustiku rajamine

A. Maakondlikud kergliiklusteed (Järva maakonnaplaneeringu jalgrattateede teemaplaneeringu alusel):

I järjekord: Pärnu – Rakvere mnt (Sillaotsa – Mäo – Vodja lõik)

II järjekord: Pärnu – Rakvere mnt (Vodja – Roosna-Alliku lõik)

B. Kohalikud kergliiklusteed:

- Roosna-Alliku alevikust tehisejärveni (valgustusega)
- Viisu -Vodja (valgustusega) – koostöös Maanteeametiga, ettevõtjatega ja rahastusfondidega.

Sotsiaalne infrastruktuur

Külade kooskäämiskohtade (külaplatside) rajamine:

- Viisu välilava ja lõkkeplats; Kaaruka küla kiieplats, spordiplats, „Sepaküla planeering“, külaplatsid koos lõkkeaseme ja palliplatsiga Vedruka, Valasti, Kodasema, Kirisaare ja Koordi küladesse - koostöös külaseltsidega, ettevõtjate ja rahastusfondidega.

Spordirajatiste rajamine ja ehitamine:

- Roosna-Alliku mõisaparki spordiväljakute laiendamine
- Roosna-Allikule põhikooli spordihoone
- Roosna-Alliku tehisjärve äärse terviseraja väljaehitamine
- Roosna-Allikule jalgpalliväljak
- Laste mänguväljakute rajamine ja olemasolevate edasiarendamine

Puhkemajandus ja turism

Matkaradade loomine:

- Purdi - Koordi
- Kiigumõisa
- Roosna-Alliku allikate matkaraja edasiarendamine
- Telkimiskoha, puhkeala, supluskoha, avatud õppeklassi väljaehitamine Roosna-Alliku tehisjärve äärde

Vana raudteetammi taas-kasutuselevõtt turismi eesmärgil

Lisa 2. Üldplaneeringu koostamise protsessi kirjeldus

Roosna-Alliku valla üldplaneeringu koostamine toimus avaliku protsessina. Vallavalitsuse poolt koordineerisid abivallavanem Aarne Kõrgesaar ja maakorraldaja Tiina Nurk. Planeeringuprotsessi lepinguline koordinaator oli Aarens Projekt OÜ. Planeeringu koostamiseks moodustati vallas 3 töörühma: ettevõtlus-majandus, tehniline infrastruktuur ja keskkond ning haridus, kultuur ja sotsiaalteematika.

Planeeringu koostamise ajakava

- Protsessi tutvustus MTÜ Südamaa Vabavald üldkoosolekul
- Üldplaneeringu koolitus töörühmade liikmetele - 08.04.2005
- Avalikud planeeringupäevad –
 - 20.06.2005, 30.11.2005 Roosna-Allikul
- Planeeringut tutvustavad artiklid vallalehes – september ja oktoober 2005
- Valla elanike küsitlemine planeeringuankeetide abil, ankeetide analüüs – sügis 2005
- Planeeringu töörühmade arutelud
- Üldplaneeringu strateegiaarutelud
- Südamaa strateegiaseminarid - 20.05.2005, 05.10.2005, 28.02.2006
- Strateegia tutvustus MTÜ Südamaa Vabavald üldkoosolekul - 08.02.2006
- Esitlus infopäeval „Tööstuskülade mudelid ja areng Eestis“ 03.11.2005 Paides
- Konsultatsioonid vallaametnike, elanike, ettevõtjate, ametkondade, külade ja ühenduste esindajate jt-ga.
- Konsultatsioon arhitekt Michael Kamenikiga Südamaa arenguvõimaluste, piirkondade spetsialiseerumise ja detailplaneeringukohustusega alade kavandatava maakasutuse osas.

Avalikkuse kaasamine

Lisaks planeeringu töörühmade liikmetele, vallavalitsuse liikmetele ja ametnikele ning volikoguliikmetele kaasati üldplaneeringu koostamise protsessi ka laiemat avalikkust, et tutvustada kavandatavat ning saada teada võimalikult paljude arvamus ja ettepanekuid.

Avalikud planeeringupäevad. Planeeringu koostamise raames viidi läbi avalikud planeeringupäevad (vt ptk „Üldplaneeringu koostamise protsessi kirjeldus“). Planeeringupäevadele kutsuti kuulutuste ja kutsete kaudu valla elanikke, vallavalitsuse ja

–volikogu liikmeid, ettevõtjaid ning teisi valla arengust huvitatuid. Planeeringu koostamise eestvedajad tutvustasid koosolekul planeeringuprotsessi hetkeseisu ja väljatöötatud eskiislahendusi ning vastasid osalejate küsimustele. Osalejad esitasid planeeringulahendusteks tänuväärseid parandus- ja täienduseettepanekuid.

Ankeetküsitlused. Valla arengüküsimuste täpsustamiseks kasutati arengukava koostamise raames läbi viidud ankeetküsitluse tulemusi. Lisaks uuriti planeeringu koostamise käigus täiendavalt elanike, vallavalitsuse ametnike ja volikoguliikmete käest ruumilise arenguga seonduvaid küsimusi. Vastused tõid välja mitmeid küladele ja piirkondadele eripäraseid vajadusi ja probleeme. Paljudes kohtades toodi välja mitmeid infrastruktuuride ning keskkonna ja heakorra probleeme. Enim tunti puudust spordiväljaku, spordihoone, teatud külades külaplatside, seltsimajade järele. Teistest rohkem toodi välja ka probleeme teede ning vee ja kanalisatsiooniga.

Lisa 3. Üldised soovitused ruumilise arengu planeerimiseks ja üldplaneeringu koostamiseks (Michael Kamenik, arhitekt, Nohow OÜ)

Küla	Olulisem arengu seisukohast	Põhiprobleemid	Tulevikuperspektiivid	Soovitused ÜP eskiiside jaoks
Roosna-Alliku	Roosna-Alliku mõis (kool), lasteaed, spordiväljakud, tankla, kauplused, Pärnu jõe allikad, vana viinavabrik	Tühjad elumajad keskuses, tühjad põllumajandus-hooned, töövõimalusi napib	Peamiselt põllumajanduslik küla, turismi arendamise võimalused (allikad, viinavabrik, Vanaveski järv) ja hea infrastruktuur elamiseks. Üks viiest peamisest Südamaa arengualast.	Anda külale uus väljanägemine/imidž ja püüda tekitada rohkem töövõimalusi (s.h. turismis)
Viisu		Palju tühje põllumajandus- ja eluhooneid. Puudulikud töövõimalused	Peamiselt põllumajanduslik küla	Pole mõtet reserveerida suuri elamualasid, püüda pigem arendada põllumajandust. Likvideerida varem võimalikult kiiresti ja kasutada neid alasid edasiseks arenguks. Hoida küla väikse ja kompaktsena piirides ning korrastada seda!

Kogu vald:

Põllumajandus

Kogu vallas võtta suund rohkem kõrgekvaliteetsete (bio-) toodete tootmisele, leida nišš ja/või uuenduslikud tooted ja tootmismeetodid, vältida madalakvaliteediga masstootmist.

Ettevõtlus

Mõned võimalused ettevõtluse arenguks Roosna-Allikul, arendada uuesti põllumajandushooned piirkonnale sobivas suuruses.

Turism

Head arenguvõimalused Roosna-Allikul. Turism peaks üldiselt arenema maaturismi suunas, põhinema suurel määral kaunil ja osaliselt puutumata loodusel ja maastikel.

Elamualad

Arendada probleemseid elamualasid (s.h. Viisu), enne kui välja arendada uusi alasid.

Arhitektuur

Lammutada või renoveerida tühjad hooned, püüda mõnedes külates lahti saada negatiivsest „kolhoosiimidžist“.

Arendada 21.sajandile sobivat ehituskultuuri, kuid pidada silmas ka kohalikke ajalootraditsioone.

Arvestada hoonete rajamisel ümbruskonda sobivaid mõõtmeid ja ehitusmaterjale.

Lisa 4. Roosna-Alliku vallas asuvate muinsuskaitse all olevate kinnismälestiste nimekiri

Reg. nr	Mälestise nimi	Asukoht	Liigitus	Soovitused
9736	Kultusekivi	Allikjärve küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9737	Kultusekivi	Allikjärve küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9738	Kultusekivi	Allikjärve küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9739	Asulakoht	Kaaruka küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9740	Kultusekivi	Kaaruka küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9741	Kultusekivi	Kodasema küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9742	Kultusekivi	Kodasema küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9743	Kultusekivi	Kodasema küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9744	Kultusekivi	Kodasema küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
15115	Esna mõisa peahoone	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis taastada
15116	Esna mõisa park	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Hooldada
15117	Esna mõisa ait-kuivati	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15118	Esna mõisa piimaköök	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15119	Esna mõisa tall	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15120	Esna mõisa kasvuhoone varemed	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15121	Esna mõisa viinavabrik	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15122	Esna mõisa kabel	Kodasema küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, ümbrus korrastada
9745	Kivikalme	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9746	Kivikalme	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9747	Kivikalme	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9748	Kivikalme	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9749	Kivikalme	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks

9750	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9751	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9752	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9753	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9754	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9755	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9756	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9757	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9758	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9759	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9760	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9761	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9762	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9763	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9764	Kultusekivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9765	Ohverdamiskoht „Hiiemägi“ „Palvemägi“	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9766	Ohvrikivi	Koordi küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
15111	Koordi mõisa peahoone	Koordi küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15112	Koordi mõisa park	Koordi küla	Arhitektuurimälestis	Hooldada
15113	Koordi mõisa pargi piirdemüür	Koordi küla	Arhitektuurimälestis	Säilitada
15114	Koordi mõisa ait	Koordi küla	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
4025	Roosna-Alliku mõisa kalmistu ja kabel	Roosna-Alliku alevik	Ajaloomälestis Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, ümbrus korrastada
9767	Kultusekivi	Roosna-Alliku alevik	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9768	Kultusekivi	Roosna-Alliku	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada,

		alevik		tähis nähtavaks
6769	Kultusekivi	Roosna-Alliku alevik	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9770	Kultusekivi	Roosna-Alliku alevik	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9771	Kultusekivi	Roosna-Alliku alevik	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9772	Kultusekivi	Roosna-Alliku alevik	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
15098	Roosna-Alliku mõisa peahoone	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15099	R-A mõisa valitsejamaja	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15100	R-A mõisa park	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Hooldada
15101	R-A mõisa alleed	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Säilitada
15102	R-A mõisa meierei	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15103	R-A mõisa tall	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15104	R-A mõisa karjalaut 1	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15105	R-A mõisa karjalaut 2	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15106	R-A mõisa karjalaut 3	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada
15107	R-A mõisa kelder	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Ehitis säilitada, võimalusel taastada
15108	R-A mõisa piirdemüürid	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Restaureerida
15109	R-A mõisa kasvuhoone	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Säilitada
15110	R-A mõisa moonakatemaja	Roosna-Alliku alevik	Arhitektuurimälestis	Säilitada
9773	Asulakoht	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9774	Asulakoht	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9775	Kultusekivi	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9776	Kultusekivi	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9777	Kultusekivi	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9778	Kultusekivi	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada,

				tähis nähtavaks
9779	Kultusekivi	Valasti küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks
9780	Rahvapärimustega seotud kivi	Vodja küla	Arheoloogiamälestis	Ümbrus korrastada, tähis nähtavaks

Lisa 5. Roosna-Alliku vallas asuvate kohalike teede nimekiri

Tee nr	Tee nimetus	Pikkus avalikul teel
6840001	VANA-RAKVERE	1400
6840002	KIIGUMÕISA	3260
6840003	TAGAKÜLA	6270
6840004	VALASTITEE	2770
6840006	METSA	1700
6840007	HOIDLA	770
6840008	VODJA	1000
6840009	TAGAKÜLA	4000
6840010	JÄRVE	260
6840011	SAARE TÄNAV	600
6840012	MÄE TÖÖKOJATEE	870
6840013	LIPANDI	500
6840014	KARRO	800
6840015	NOORUSE TÄNAV	620
6840016	PÄRNA TÄNAV	320
6840017	VAHE TÄNAV	100
6840018	PARGI TÄNAV	540
6840019	KAARUKA	260
6840020	MÜÜRI TÄNAV	280
6840021	PÖLLU TÄNAV	320
6840022	RISTIKU TÄNAV	260
6840023	KOOLI TÄNAV	200
6840024	RAUDTEE	1800
6840025	VÕIDULA	970
6840026	LENNUVÄLJA	1720
6840027	VARTSU	200
6840028	KUIVATI	290
6840029	POE	200
6840031	NIGULI	1130
6840104	NAERISE	200
6840105	ROOSENFELDTI	110
6840108	VÄÄRTNÕU	470
6840116	TEHISJÄRVE	370
6840117	KALANDUSE	100
6840121	KALDA-ARVO	180
6840122	VIKI	410
6840124	MIKUTEE	310
6840127	VÄSTRIKU	1260
6840129	JERVSONI	100
6840139	VASKE	280

6840141	JÕGISUU	600
6840144	VÄETISEKÜÜNI	490
6840146	PIISNERI	310
6840147	TALVE	380
6840157	RANNE	280
6840159	SILMANI	1200
6840160	KOLLI	280
6840161	PLEESI	130
6840162	KARJA-ARU	150
6840164	KURE	850
6840173	TAURUSE	510
6840175	TAGAKÜLA TÄNAV	220
6840177	LIIVALAIA	1520
6840185	LEPIKU	740
6840199	NÄPPO	630
6840200	KARTULIHOIDLA	280
6840202	UUDISMAA	2190
6840203	ALBA	230
6840208	TÄNNAPERE	1000
6840215	MÄEBERGI	610
6840221	PAHI	400
6840222	VEDRUKA	400
6840223	VANA-KOORDI	2180
6840228	KALVIKU	320
6840230	PILLERI	180
6840231	KEERMA	130
6840242	HAUGI	170
6840243	LEEPERE	240
6840244	VAHEMETS	180
6840253	VODJA MÕISATEE	160
6840258	TARASSOVI	540
6840259	SAEKAATRI	100
6840266	MASTI	400
	<u>Teeregistris olevatest teedest perspektiivselt võetakse kohalikeks teedeks</u>	
6840005	Oper-Kustase	820
6840110	Ripsu	630
6840114	Laane	200
6840126	Õunaaia 2	960
6840151	Arrase	340
6840153	Valasti töökoja	250
6840154	Andrese	1590
6840156	Oksa	450
6840166	Veebli	360
6840176	Murikse	550
6840181	Raba	650
6840183	Kraavi	260

6840184	Tuiga	810
6840204	Uudismaa	2190
6840205	Oru	620
6840112	Hobusetalli	354
6840209	Kallaku	110
6840210	Rehe	140
6840216	Lindre	380
6840217	Lubjaahju	700
6840218	Talvaku	190
6840219	Esna	1160
6840225	Viirma	1700
6840226	Koordi karjalauda	200
6840237	Rusi	350
6840238	Kangrumäe	180
6840239	Saare	400
6840241	Karja tänav	2550
6840245	Viisu Aru	1080
6840254	Haabjärve	1050
6840261	Läti küüni	300
	<u>Teeregistrisse lisatakse perspektiivsed kohalikud teed ja tänavad</u>	
6840272	Sinioru	700
6840273	Viina-Aadu	210
6840274	Koidu	1350
6840275	Kubja	1070
6840276	Saaresopi	700
6840277	Pargi tee	430
6840278	Õnne tänav	110
6840279	Pargi põik	40
6840280	Prunni	270

Lisa 6. Roosna-Alliku vallas asuvad maavarade ressursid

Hästilagunenud turvas

Epu-Kakerdi maardla

Maardla väljad: Tartussaare, Albu, Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 4424,6 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	747,5	990	186	16546
Kaevandatud (varu)	2,3	0	0	0
Varu aasta lõpuks	745,2	990	186	16546

Maardla väljad: Hiripilli, Albu, Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 2325,27 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	1161	8536	678	535
Kaevandatud (varu)	0	0	0	0
Varu aasta lõpuks	1161	8536	678	535

Mäo maardla

Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 1071, 41 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	0	3363	0	80
Kaevandatud (varu)	0	0	0	0
Varu aasta lõpuks	0	3363	0	80

Tondissaare maardla

Maardla väljad: Viisu turbatootmisala, Roosna-Alliku vald, pindala: 228,95

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	852,5	0	0	0
Kaevandatud	6,5	0	0	0

(varu)				
Varu aasta lõpuks	311,4	0	0	0

Roosna-Alliku vald, pindala: 654,52 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	864,5	1594	0	187
Kaevandatud (varu)	6,5	0	0	0
Varu aasta lõpuks	858	1594	0	187

Vähelagunenud turvas

Epu-Kakerdi maardla

Maardla väljad: Tartussaare, Albu, Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 1618,04 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	143	8	34	4226
Kaevandatud (varu)	0	0	0	0
Varu aasta lõpuks	143	8	34	4226

Maardla väljad: Hiripilli, Albu, Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 1305,18 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	602	2897	121	0
Kaevandatud (varu)	0	0	0	0
Varu aasta lõpuks	602	2897	121	

Mäo maardla

Paide, Roosna-Alliku vald, pindala: 394, 13 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	0	956	0	0
Kaevandatud (varu)	0	0	0	0

Varu aasta lõpuks	0	956	0	0
-------------------	---	-----	---	---

Tondissaare maardla

Roosna-Alliku vald, pindala: 425,59 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	86,9	341	0	0
Kaevandatud (varu)	4,8	0	0	0
Varu aasta lõpuks	82,1	341	0	0

Maardla väljad: Viisu turbatootmisala, Roosna-Alliku vald, pindala: 226,56 ha

Aasta 2005	Aktiivsed varud		Passiivsed varud	
Ühikud:	Tarbe	Reserv	Tarbe	Reserv
Varu aasta alguses	84,9	0	0	0
Kaevandatud (varu)	4,8	0	0	0
Varu aasta lõpuks	30,1	0	0	0

Ällimäe kruusamaardla (suurem osa jääb Järva-Jaani valda.

Lisa 7. Roosna-Alliku vallas asuvad pärandkultuuri objektid (asukohad vaata www.maaamet.ee ja piirangute kaart)

Nimetus	Asukoht	Registreerimis number	Pärimused ja allikad	Märkused
Purdi-Koordi talitee	Kirisaare küla	684:TAT:003		Ühendas Purdi ja Koordi mõisa. Osa teelõike vähesel määrel võsastunud.
Turbavõtu kohad Purdi rabas	Kirisaare küla	684:TVK:001		Turbavõtukohad kinni kasvanud, kuid hästi eristatavad
Korba küla talunike turbavõtukohad	Kirisaare küla	684:TVK:002		7 järjestikku asetsevat 4-5 m auku 2-3 m vahedega. Korba küla põliselaniku mäletamist mööda oli igal talul oma auk turba varumiseks.
Bussipeatus Purdi metskond	Kirisaare küla	684:TET:001		
Koordi mõis-Purdi metskonna kontor	Kirisaare küla	684:MTS:001		Komplektis kõrvalhoonega
Miilimets ja vana maantee lõik	Allikjärve küla	684:MNT:001		Arvatavalt söemiilimise ala
Kiviaed Karja-Arus	Kaaruka küla	684:AED:002		
1984. aasta palgaheinamaa	Kaaruka küla	684:MKV:001		
Karja-Aru vahtkonna kordon	Kaaruka küla	684:VKK:003		Õuel kreeka pähklipuu (ümbermõõt 91 cm (0,8 m), peale seda hargneb kaheks) ja kaev
Metsatöölise maja Valastis (Aru karjamõis)	Valasti küla	684:MOA:004		Endine Alliku mõisa Aru karjamõis. Komplektis kõrvalhoone ja keldriga.
Metsavahi maja Valastis	Valasti küla	684:MTS:002		Metsavahi preemiamaja
Aru vahtkonna taimla	Valasti küla	684:MTI:001		ca 0,25 ha
Lipa siht-Valasti-Kaaruka vaheline külatee	Valasti küla	684:TAT:001		
Aru talu	Kaaruka küla	684:TAK:005		
Parunite kabel	Allikjärve küla	684:KBM:001		
Jaagu talu küüni vundament	Allikjärve küla	684:HEK:001		
Plaamandi saare talitee	Allikjärve küla	684:TAT:002		Komplektis Plaamandi saarega
Roosna-Alliku jaanitule plats	Roosna-Alliku alevik	684:KUV:001		Komplektis võrkpalliplatsiga
Linaleoauk	Oeti küla	684:LLA:001	Kõrval Seamägi	
Suuresiimu tamm	Oeti küla	684:OPU:002	Tamme istutas R. Alevi isa Fabian 1904. a	Ümbermõõt 310 cm

Veskipere jahikantsel	Oeti küla	684:JKM:004		
Sild üle Jägala jõe	Oeti küla	684:KIS:001	Endine Veskipere kivisild	
Otto Selimetsa maja asupaik	Oeti küla	684:TAK:008	Paikkonda nimetati Sõeruks.Metsavaht Sõeru Jaan narritas parunit	
Koordi hauakabel	Kirisaare küla	684:HAU:001		
Valasti rehikuivati	Valasti küla	684:KUI:002		
Kiviaed Valasti küllas	Valasti küla	684:AED:003		
Kuksema vallamaja	Valasti küla	684:VAL:001		Hiljem koolimaja. Praegu eravaldukes.
Valasti meierei	Valasti küla	684:MEI:002		
Kiigumõisa kivi	Oeti küla	684:KIV:001	ERA II 220, 204/5 (31)	Looduskaitse all
Veskipere pärn	Oeti küla	684:PUU:001		Übermööd 280 cm
Veskipere talu asupaik	Oeti küla	684:TAK:001		
Alliku sovhoosi saun	Oeti küla	684:TAK:002		Komplektis kuuskedega
Purdi metstkonna Ale vahtkonna kordon	Oeti küla	684:VKK:001		
Kiviaed Oeti küla metstas	Valasti küla	684:AED:001		
Lindgreeni" metst"	Valasti küla	684:SIM:001		Lindgreeni metst" istutati kui ema oli 7 aastane - 1902 (Helja Lipand, Mirdi t.)"
Vodja mõisa viinakööök	Viisu küla	684:MTH:001		Komplektis veel viinavabriku jahutustiik (oli vesioinas) ja tööliste maja varemed - Eevi Haabjärv (1930)
Vodja mõis	Viisu küla	684:MOA:001		Hoone ees mälestuskivi - Vodja kool 1843
Vodja raudteejaam	Viisu küla	684:RTR:001	Raudteejaamas toimus põhiliset puidu laadimine	
Türi-Tammsalu raudtee tamm	Viisu , Koordi ja Esna küla	684:RTR:002		
Koordi mõisa lubjaahi	Kirisaare küla	684:LUA:001		
Tammik kvartalil PD079	Valasti küla	684:EKM:001		er 12
Lehised kvartalil PD071	Valasti küla	684:EKM:002		er 11
Saarik kvartalil PD140	Esna küla	684:EKM:003		Kultuur - vanus 43. Er 10
Kodasema teeäärsed lehised	Kodasema küla	684:EKM:004		
Seemnemännik kvartalil PD085	Valasti küla	684:EKM:005		Männid 168- 23tk, männid 108-10 tk. Er 3
Söödahoidla	Valasti küla	684:JKM:001		
Jahikantsel	Valasti küla	684:JKM:002		
Viisu mõis	Viisu küla	684:MOA:003		Hiljem II korrus peale ehitatud, hoonest läänes viinakööök
Viisu mõisa laut-tõllakuur	Viisu küla	684:MTH:003		Olnud klubi, postkontor. Laudas olnud pumbaga kaev. Teine korrus hiljem ehitatud.
Viisu endine kõrts	Viisu küla	684:KOR:001		
Koordi kool (Kooli talu)	Koordi küla	684:KOO:001		

Pärsti talu	Koordi küla	684:TAH:001		Võsastunud. Ants Leberecht oli siin talus külas Valgus Koordis" filmimise ajal"
Koordi küla pritsikuur ja kokkutulekute koht.	Koordi küla	684:PRT:001		
Rätsepa talu	Koordi küla	684:TAH:002		Edu, hilejm Rahu kolhoosi brigaadi keskus. Selles talus peatusid Leberechti õed. Äia ämma nimed raamatus-Johannes, Liina (Helmi Saumaa, 1925)
Rätsepa rehikuivati	Koordi küla	684:KUI:001		Komplektis sepikojaga. Juhani, Otsa, Sepa, Rätsepa ühisehitus
Viisu (Vedruka) algkool	Vedruka küla	684:KOO:002		

Lisa 8 Põhja Regionaalse Maanteeameti kiri nr 7-4/90249